

Paulo remimombe'ukwe Corínto tetã mygwa pegwarã 2 segunda epistola de Paulo aos coríntios

¹ Xe Paulo Hesu Cristo remimondo va'e. Nhandejáry remimbota-rupi aiko-ma hemimondo ramo. Xe nhande re'ýi Timóteo ndive oromondo-ta kwatia-rehe ore nhe'ẽ peẽ-my gwarã. Peẽ Corinto tetã mygwa Nhandejáry nhe'ẽ-rupi penhomboaty aty va'e pegwarã orohai peẽ-my. Hesu-rehe ojerovia va'e gwive opa Grécia yvy rupigwa pegwarã orohai ave peẽ-my.

² Tapende rovasa porã katu Nhandejáry Nhande Ru tee va'e. Tapene mbopy'agwapy porã ave pende rexakwaa rei-vy. Hese-gwa voi nhande. Nhandejáry Hesu Cristo rehegwa voi ave nhande.

*Paulo ombotuvixa mba'e imboete-vy Tupã
Nhandejáry-pe*

³ Tupã Nhandejáry Hesu Cristo Ru-pe tanhambotuvixa mba'e voi katu. Nhande Rugwasu voi ha'e. Nhande poriahuvereko voi va'e ha'e. Nhande rexakwaa rei va'e voi ha'e. Nhane mbopy'agwapy va'e voi ha'e.

⁴ Jahasa asy asy ramo jepe nhane mbopy'agwapy ave va'e voi ha'e. Ha nhane mbopy'agwapy meme-gwi nhande ave jaikwaa nhande rapixa-pe ohasa asy va'e-pe nhambopy'agwapy jevy hagwã. “Xe upéixa voi ave ahasa asy va'ekwe” ja'e arã nhande rapixa-pe ohasa asy ramo imbopy'agwapy jevy hagwã

íxupe. “Upe jave voi va'ekwe Nhandejáry xe mbopy'agwapy-ma va'ekwe. Xe mbopy'agwapy hagwe-rami ne mbopy'agwapy ave va'erã Nhandejáry” ja'e arã íxupe imbopy'agwapy-vy.

⁵ Cristo oiko hagwe-ramima ore ave oroikoma. Ohasa asy asy hagwe-rami ave orohasa asy ko'ánga ore oroiko-vy. Upe jave ore mbopy'agwapy joty Cristo. Ore mbopy'agwapy hagwe-rami ave oronhombopy'agwapy ave oroiko-vy.

⁶ Ore mbohasa asy ore momytu'e'ỹ hagwã mo'ã. Nhandejáry ae ore pytygwõ meme ore py'a mombaraete jevy hagwã. Upéixa oroiko ramo peikwaa va'erã penhembopy'agwapy hagwã. Orami pehasa asy ramo penhembopy'agwasu kwaa arã. “Paulo-rami ahasa asy ra'e” peje arã pendejéupe pendéjehe. “Upe jave Nhandejáry oipytygwõ íxupe ra'e, ombopy'agwapy-ma ave íxupe ra'e. Nhandejáry aipo ramo xe pytygwõ arã xe mbopy'agwasu hagwã ave” peje arã. “Aha'arõ-ta xe resende hagwã Nhandejáry” peje kwaa va'erã penhembopy'agwapy-vy.

⁷ Aikwaa-ma voi ra'e pejeroviaha Hesu-rehe. Oroiko hagwe-rami upéixa ave peẽ peiko arã. Hesu-pe ogwerovia e'ỹ va'e pene mbohasa asy ave va'erã. Upe jave pejeroviave arã Hesu-rehe ha pene mbopy'agwapy va'erã Nhandejáry. Upe pende reko porãrã-rehe orojerovia-ma.

⁸ Xe re'ýi kwéry, Hesu reroviaha va'e kwéry, amombe'u porãse peẽ-my, mba'e ojehu va'ekwe ore-vy. Ásia yvy-py oroiko ramo ojehu va'ekwe ore-vy. Oroiko asyha ipohýi eterei va'ekwe ore-

vy. Haimete va'ekwe ndore pu'akavéi oréjehe. “Nasêvéi-ma va'erã ko'a-gwi” ha'e mo'ã va'ekwe. “Amano-tama xe” ha'e mo'ã va'ekwe xéjehe.

⁹ Orojejuka uka hagwã-ramima oroiko va'ekwe Nhandejáry-rehe anho mante orojerovia hagwã. Omano va'ekwe gwive omoingove jevy va'e voi Nhandejáry Hesu Cristo. Ore orejéhegwi rei nore mbaraetéiry. Ha'e anho mate ore mombaeteha.

¹⁰ Ha'e ore resende ore pytygwõ-vy va'ekwe. Ndohejái va'ekwe oromano. Ahasa asy jevy ramo jepe, Hesu ndohejái voi va'erã amano hagwã ha'e va'erã xejéupe. Xe resendehaty voi Hesu. Xe ajerovia tee-ma hese.

¹¹ Peẽ ave pembojeupi kuri pene nhe'ẽ ore-rehe Nhandejáry-pe ore pytygwõ hagwã. Upéixa ramo heta va'e ombojeupi ramo onhe'ẽ Nhandejáry-pe ohendu va'erã ore rovasa hagwã. Upe va'e-rehe onhangareko porã va'erã ore-rehe. Ore rovasa rire petima porã kuri Nhandejáry-pe. Upéixa ramo he'i va'erã “Heta voi nipo ra'e xe mboeteha” he'i va'erã Nhandejáry.

Paulo omombe'u mbava'e-gwi po hi'are oho hagwã Corinto tetã-my

¹² Ko va'e xe mbovy'a voi. Xe py'apy gwive aikwaa xe reko porãha. Hesu reroviaha e'ỹ mbyte-py, pende apyte-py, mombyrykwe-py, hi'ãgwikwe-py ave peteixa voi xe aiko Nhandejáry nhe'ẽ marangatu-rupi. Ndaha'úi yvypóry arandukwepi aiko upéixa. Nhandejáry ae xe rexakwaa rei-magwi xe mo'arandu-vy, upéixa aiko. Íxupe amboete-vy apogwereco porãse.

13 Ndaha'éí apombotavy hagwã xe nhe'ẽ amoĩ kwatia-rehe. Amombe'u porã hagwã ae peẽ-my amoĩ kwatia-rehe pemonhe'ẽ hagwã. Xe ko pe-teĩxa voi xe nhe'ẽ. Aipota peikwaa porã voi xe rehegwa nhe'ẽ.

14 Ore rekoha rehegwa peikwaa ku'a ku'a rei joty. Apombojerovia ukaseve-gwi aipota peikwaa xe rehegwa nhe'ẽ. Nhandejáry Hesu ou jevy hagwã áry-py, avy'a arã pende-rehe. Upe áry-py peẽ ave aipota pevy'a ave arã ore-rehe.

15-16 “Ovy'a arã xe rexa-vy” ha'e mo'ã-ma xe pende-rehe. Macedônia rape-rehe aha ramo agwahẽse ranhe mo'ã pende ha-py. “Upéi agwahẽ jevy-ta ajukwe-vy iha-py” ha'e xejéupe. “Upéixa ramo imokõiha agwahẽ jevy va'erã ambovy'ave hagwã íxupe kwéry” ha'e mo'ã va'ekwe pende-rehe. “Xe pytygwõ hagwã ahave hagwã mombyryve Judéia yvy-py aha hagwã” ha'e mo'ã ave va'ekwe pende-rehe.

17 Ajapose va'ekwe ndajapói vyterigwi pene nhe'ẽ rei rei ra'e xe-rehe. “Nonhemongeta porãiry nipo ra'e opy'a ndive” peje mo'ã araka'e xe-rehe. “Ojéhegwi rei nipo ojapo araka'e” peje mo'ã araka'e xe-rehe. “Teko rei reko-rupi voi nipo ra'e oiko Paulo” peje mo'ã xe-rehe. “Ajapo-ta he'i mo'ã ójehe Paulo, upéi ndojapói he'i hagwe-rami” peje mo'ã araka'e xe-rehe.

18 Heroviapyrã voi xe remimombe'u. Nhandejáry onhe'ẽ-gwi ova e'ỹ teeháixa peteĩ-rupi voi xe remimombe'u.

19 Ore katu, Silvano, Timóteo, xe ave, ore oromombe'u mbe'u peẽ-my va'ekwe Hesu Cristo rehegwa nhe'ẽ. Ha'e Tupã Nhandejáry ra'y tee voi.

Petêixa voi inhe'ê. Anhetegwa meme voi hemimombe'u. He'i hagwe-rami oiko meme-ta voi.

20 Tupã Nhandejáry omombe'u mbe'u va'ekwe gwemime'êrã kwéry-rehe. “Aphovasa va'erã. Nde re'ýi kwéry gwive ave ahovasa va'erã” he'i voi meme va'ekwe Nhandejáry nhane ramoigwasu kwéry-pe. Hesu Cristo-rehe jajerovia tee ramo, Nhandejáry he'i hagwe-rami nhande rovasa voi va'erã. Ha'e he'i va'ekwe gwive ojaopoma va'erã Cristo. Upéa-rehe ja'e “Amém. Upéixa ete toiko” ja'e nhamomba'egwasu-vy Nhandejáry-pe.

21 Nhandejáry voi ore mombaraete, peẽ-my ave pene mombaraete pono jajere eterei Cristo-gwi. Nhande poravo va'ekwe gwe'yirã.

22 Omoĩ-ma nhande-vy Nhe'ẽ Marangatu tee va'e nhande py'apy pygwarã kwéry. Oime-magwi nhande py'apy-py jaikwaa-ma, nhande rereko-ma gwe'yirã Nhandejáry. Hemime'êrã-rehe nhaha'arõ kwaa-ma ave.*

23 Mbava'e-gwi po ndahái va'ekwe pende ha-py. Nhandejáry oikwaa porã voi. Pono apombovy'are'ỹ rei ndaháiry. Nhandejáry oikwaa xe apu e'ỹ va'e voi xe.

24 Ndaha'éiry voi pende-rehe amanda hagwã ahase pende ha-py. Perovia hagwã ae agwahêse upe-py. Aikwaa porã-ma Hesu-rehe pejerovia porãmaha. Upéixa apopytygwõse ae pevy'a hagwã. Kwehe ae aha ramo ra'e pende ha-py, orombovy'are'ỹ arã ra'e. Upéa-gwi ndahái va'ekwe pende ha-py.

* 1:22 Rm 8.14-15; Ef 1.13-14

2

¹ Upéa-rehe ha'e xejúupe: “Ndaha mo'ávêi-ma xe vy'are'ỹ reheve pono ambovy'are'ỹ rei íxupe kwéry” ha'e xejúupe pende-rehe.

² Apombovy'are'ỹ ramo kiva'e po xe mbovy'a jevy arã. Peẽ mate xe mbovy'a jevy va'erã apombovy'are'ỹ rire.

³ Upéixa-gwi ahai va'ekwe peẽ-my kwatia ani hagwã agwahẽ ramo pende ha-py xe mbovy'are'ỹ jevy. Aipota xe rerohory voi xe agwahẽ ramo pende ha-py. Ajerovia-ma voi xe pende-rehe kwéry. Xe avy'a ramo peẽ ave pevy'a arã.

⁴ Ahai ramo va'ekwe upéa kwatia peẽ-my gwarã xe anhemboasy eterei ajahe'o ahai-vy avy'are'ỹ-gwi. Ndaha'úi pene mbovy'are'ỹ hagwã ahai va'ekwe peẽ-my kwatia-rehe. Xe apohayhu etereiha aikwaa ukase peẽ-my.

Mba'eixa jareko hembiaipo vai va'e imytu'e'ỹ va'e ójehe

(Lc 17.3; Gl 6.1)

⁵ Gwĩ nhane mbovy'are'ỹ va'e oĩ ra'e pene pa'ũ-my. Pono xe nhe'ẽ asy eterei peẽ-my ha'e-ta: Xe naxe anhóiry avy'are'ỹ va'ekwe hese. Peẽ ave nipo pereko ave nhembyasy ra'e xe-rami ave.

⁶ Ko'ánga ha'e-ta peẽ-my: Ha'eve-ma. Anive pereko asy íxupe hembiaipo vaikwe-rehe.

⁷ Peiporiahuvareko rei ae katu kuri íxupe. Pemohembiaipo porã uka ae katu íxupe. Pembohory hory joty íxupe. Ani pemomytu'e'ỹ teĩ íxupe pono ojeahéi rei ójehe.

8 Upéa pejapo hagwã ajerure peẽ-my pene rembihayhu-rami joty pereko hagwã íxupe. Anive pemomandu'a teĩ íxupe hembiaapo vaikwe-rehe.

9 Ndaha'éi ae upéa-rehe mante ahai va'ekwe peẽ-my upéa kwatia. Aikwaase va'ekwe ave pende rekorã-rehe. Pejapopa-ta para'e ndapejapo mo'ãi para'e xe nhe'ẽ, xe remimombe'u gwive peẽ-my, xe ndaikwaáiry joty va'ekwe. Upéa-rehe ahai va'ekwe peẽ-my aikwaase-gwi.

10 Peiporiahuvereco ramo íxupe aiporiahuvereco ave arã xe anive hagwã nhane mandu'a hembiaapo vaikwe-rehe. Oĩ-ma ramo va'ekwe xe aiporiahuvereco hagwã, Hesu Cristo réry-py aiporiahuvereco-ma voi íxupe. Nhandejáry Hesu Cristo oikwaa voi xe apohayhuha enterovéa-pe.

11 Aiporiahuvereco-ma íxupe nhande joja jevy hagwã ani hagwã anhaygwasu Satanás ipu'aka nhande-rehe. Jaikwaa-ma voi nhane mbotavy va'e anhaygwasu.

Otopase mo'ã oĩru Tito-pe Paulo

12 Agwahẽ-ma ramo va'ekwe Trôade tetã-my amombe'u mbe'use mo'ã va'ekwe Hesu rehegwa nhe'ẽ upe pygwa kwéry-pe. Xe renduharã Nhandejáry omoĩ porã-ma jepe ndaxe py'agwapýi joty xe are hagwã upe-py.

13 Ndaxe py'agwapýiry ndatopái-gwi xe irũ Tito-pe. “Ma'erã po nogwahêi a-py” ha'e xejéupe hese. “Aha-ta Macedônia yvy-py. Upe-py para'e atopa va'erã Tito-pe” ha'e xe renduharãgwe-pe. Upéi aha jevy mombyryve Tito piari.

Cristo nhane mombaraete meme

14-15 Atima porã-ta Nhandejáry-pe. Ha'e nhane moingo-ma peteixa Cristo ndive. Opa-rupi nhane moirũ nhande reraha-vy. Nhane mombaraete jaiko porã meme hagwã. “Ipu'aka voi ra'e Nhandejáry ra'e” he'i hagwã nhande rexaháry. Opa-rupi omohyakwã porã va'e-rami omoherakwã uka porã nhande-vy nhande rexaháry oikwaa porã hagwã Cristo rehegwa. Upéixa ramo nhane rerakwã oiko va'erã hyakwã porã va'e-rami Nhandejáry Hesu Ru-pe. Cristo nhane mbohekoha porã. Upéi nhande rekoha pyahu rerakwã mombyryrupi oho va'erã enterove oikwaa hagwã hesegwa nhe'ẽ. Nhandejáry ndive oiko va'erã, Nhandejáry ndive oiko e'ỹ va'erã ave oikwaa arã Hesu Cristo rehegwa nhe'ẽ.

16 Ohenduse e'ỹ va'e ojere arã Cristo-gwi. Nhande jegwaru va'e nanhahetũseiha-rami, nohenduséi va'erã Nhandejáry rerakwã. Oikwaa Nhandejáry omondo hagwã mombyry ojéhegwi. Upéa-rehe ndogwerovy'áiry inhe'ẽ. Ha gwĩ Hesu-rehe ojerovia va'e, hyakwã porã jarovy'aharami, ohenduse va'erã Nhandejáry rerakwã. Ogwerovy'a va'erã inhe'ẽ. Onhemboheko pyahuve huve va'erã oho-vy. Kiva'e po omoherakwã porã kwaa Cristo rehegwa nhe'ẽ? Ojéhegwi rei ndoikóiry voi omoherakwã porã kwaa va'e Cristo nhe'ẽ.

17 Nhandejáry réry-py omombe'u va'e mate omoherakwã porã kwaa va'erã. Ore niko Nhandejáry remimondo va'e voi ore. Anhete teegwa voi ore remimombe'u. Oĩ ojéupe gwarã-rehe ombojopara rei gwemimombe'u Nhandejáry nhe'ẽ mo'ã. Ore ae katu ndaha'úi upeixagwa inhe'ẽ va'e. Ore ore

py'a porã reheve ae Cristo réry-py ore oroiko va'e. Hese gwa nhe'ẽ tee voi ore oromombe'u va'ekwe oroiko-vy.

3

Iporãve rãve Hesu rehegwa nhe'ẽ Moisés amyri remimombe'ukwe-gwi

¹ Oĩ nipo ra'e gwĩ va'e ogwahẽ ramo pende ha-py perovia hagwã íxupe ogweraha kwatia opo-py ojekwaa hagwã hese. Ore ae katu natekotevẽiry voi orogweru kwatia. Peikwaa voi peẽ ore rehegwa. Ha ore rehegwa peikwaa porã ramo jepe oĩ joty nipo ra'e ore-rehe onhe'ẽ rei va'e ra'e. “Kwattia nhe'ẽ-rehe Paulo ogwerovia ukase mo'ã ójehe” he'i rei voi ra'e xe-rehe. Anive upéixa erenhe'ẽ rei xe-rehe.

² Ore rembihayhu voi ko peẽ. Kwattia rekovia peẽ peiko. Ore nhe'ẽ renduhaty kwéry peẽ. Pende rekoha pyahu porã rexaha oikwaa va'erã ore rekoha. “Aipo ramo Nhandejáry réry-py voi nipo ra'e omombe'u inhe'ẽ Paulo kwéry” he'i va'erã voi ore-rehe pende rexaha kwéry.

³ Ojehai va'ekwe-rami voi omoĩ pende py'a-py onhe'ẽ. Pende py'a potĩ porã-ma enterovéa-pe peẽ. Kwattia-rehe jahai ramo tinta-py, pya'e opa va'erã. Hierro-py ojo'o ramo ita-rehe ohai-vy, upe ave pya'e opa va'erã. Nde py'a-py oĩ-ma ramo katu Nhandejáry nhe'ẽ, nde rekoha pyahu ndopái va'erã. Cristo rehegwa nhe'ẽ amombe'u peẽ-my va'ekwe-gwi Nhe'ẽ Marangatu tee va'e pene mo'arandu-ma va'ekwe. Upe Tupã Nhandejáry oikove va'e pene mo'arandu-gwi pejerovia-ma

va'ekwe hese. Pende rekoha pyahu opa e'ỹ va'e omombe'u va'erã nde rexaha-pe ore reko porãha.*

⁴ Ndaha'éiry voi-ma xejehegwi rei aipo ha'e peẽ-my. Cristo rembiapo apo oroikwaa porã-gwi ae aipo ha'e peẽ-my.

⁵ Ndaha'éiry orejéhegwi rei ore ore mbaraete oromombe'u mbe'u hagwã Hesu rehegwa nhe'ẽ ore renduháry ogwerovia hagwã Hesu-rehe. Ndaha'éí ave ore ae rei orejéhegwi rei ore arandu-gwi oromombe'u mbe'u hesegwa nhe'ẽ. Nhandejáry ae voi ore mombaraeteha-rupi oromombe'u mbe'u hesegwa nhe'ẽ.

⁶ Ha'e ae ore mo'arandu-ma va'ekwe ore mombaraete-ma va'ekwe inhe'ẽ mombe'uharã ore oroiko hagwã íxupe. Hesu Cristo rehegwa nhe'ẽ mombe'uharã ore moingo-ma va'ekwe. Nhane rembypy Moisés amyrĩ remimombe'ukwe rehegwa katu ore noromombe'úi va'e ore. Nhe'ẽ Marangatu tee va'e ae ore mo'arandu Hesu Cristo rehegwa oromombe'u mbe'u hagwã. “Moisés amyrĩ remimombe'ukwe ndojapói va'e nogwahẽ mo'ãi Nhandejáry renda-py” noromombe'uvéi. Iporãve ore remimombe'u. “Nhe'ẽ Marangatu tee va'e pende py'apyhy ete-ma ramo pejerovia va'erã Hesu Cristo-rehe. Peiko meme va'erã Nhandejáry ndive” oro'e meme oromombe'u-vy.*

⁷ Nhandejáry ohai uka va'ekwe Moisés amyrĩ-pe hemimombe'urã tekoha porã jareko hagwã. Itarehe ojo'o ohai-vy va'ekwe. Upéi Moisés ogweraha upe ita Israel re'ýi kwéry-pe. Ohexa uka-ma ramo íxupe kwéry tekoha rehegwa nhe'ẽ Nhandejáry

* 3:3 Êx 24.12 * 3:6 Jr 31.31-34

nhe'ẽ ita-rehe oĩ va'e, Moisés rova ohesakapa íxupe kwéry. Upéa-gwi ndikatúi omanha va'ekwe Moisés rova-rehe hikwái. Ogwe hagwã-ramima jepe hendy mbaraete vérami joty íxupe kwéry ohesaka-vy. Upéa-rupi Nhandejáry ohexa uka va'ekwe nhande-vy omba'egwasu marangatuha ombou jave nhande-vy tekoha porã rehegwa dhe'ẽ ita-rehe oĩ va'e. Ha avave ndojapopáiry hemimombe'ukwe. Upe tekoha tuja-rupi ndajaike meméiry voi. Upéixa-gwi nhane mogwahẽ ukase mo'ã Nhandejáry oĩ ha-py Moisés remimombe'ukwe tekoha.*

⁸ Ko'ãy katu Nhandejáry ombou uka Nhe'ẽ Marangatu tee va'e nhane mo'arandu hagwã nhane moagwĩ uka hagwã ojéhegwi nhande rekoerã opa e'ỹ va'e ome'ẽ-vy nhande-vy. Aipo ramo upéa-rupi Nhe'ẽ Marangatu tee va'e rembiapo-rupi onhemomba'egwasuve va'erã voi Nhandejáry.

⁹ Iporã teĩ voi-ma Moisés amyri remimombe'ukwe. Nhande reko porã va'erãha ohexa uka teĩ va'ekwe nhande-vy. Ndajajapo porã-gwi ae omopotĩ ukase mo'ã nhande py'a. Iporãve íxugwi Hesu Cristo rehegwa dhe'ẽ. Nhande py'a omopotĩ va'e ohexa porã uka nhande-vy. Omboyke nhandéhegwi nhande py'a vaikwe. Iporã ete voi hesegwa dhe'ẽ.

¹⁰ Upéa-rehe nhande jaikwaa porãve Nhandejáry ipu'akaha. Upéixa ramo Hesu rehegwa dhe'ẽ yke-rehe oĩ ramo Moisés remimombe'ukwe tekoha, iporãve rãve vérami teĩ íxugwi.

¹¹ Upe dhe'ẽ tuja omomba'egwasu porã voi jepe

* 3:7 Êx 34.29

“Ijapy rei va'erã kóa nhe'ẽ peẽ-my” he'i va'ekwe Nhandejáry nhande-vy. Ha “Hesu Cristo rehegwa nhe'ẽ katu ndopái va'erã peẽ-my” he'i ae hesegwa nhe'ẽ porã-rehe omomba'egwasuve-vy.

Nhe'ẽ Marangatu tee va'e oĩ ha-py mba'eve ndaipu'akavéi-ma va'erã nhande-rehe

¹² Upéixa-gwi ore oronhembopy'agwasu oromombe'u mbe'u hagwã Nhandejáry Hesu Cristo rehegwa nhe'ẽ. “Nhandejáry ndive jaiko va'erã voi. Cristo-rehe ha-py omboyke nhandéhegwi nhane rembiapo vaikwe” oro'e orejéupe. Oroha'arõ tee voi arã indive oroiko hagwã.

¹³ Ndorojapói Moisés amyri ojapo hagwe-rami. Ha'e omonde va'ekwe oakã rehegwa ogehovaomivy. Ndoipotái-gwi he'ýi kwéry, Israel remiarirõre oikwaa nahendyveimaha hova.*

¹⁴ Ha'e kwéry ndoikwaái va'ekwe mba'e po he'ise upe va'e. Nhandu kyha-py ojeavoaha-rami voi oĩ va'ekwe inhakã-rehe ojopia va'e. Ohendu teĩ. Ko'ãý peve nhandu kyha-py ojeavoapa va'e-rami voi joty okwa hikwái. Oarandu porãrã-rehe ndoikwaáiry vyteri hikwái. Oikwaa jokupepa rei. Yma gware Nhandejáry nhe'ẽ omonhe'ẽ ramo ohendu teĩ. Ha ohendu e'ỹ va'e-rami joty voi oiko hikwái. Ndoikwaái mba'e pa he'ise. Peteixa oiko-ma ramo Hesu Cristo ndive rire ae oikwaa-ma va'erã.

¹⁵ Áy peve Moisés amyri remimombe'ukwe omonhe'ẽ jave oĩ ipy'a jeavoaha va'e. Ndoikwaa porái anhetegwa va'e-gwi ipy'a jeavoaha vyteri hikwái.

* 3:13 Êx 34.32

16 Hesu Cristo-rehe ojerovia ramo ae katu ojepe'a paete arã íxugwi ipy'a jeavoaha vérami oĩ va'e.

17 Upe kwatia-py “Nhandejáry” he'i ramo, “Nhe'ẽ Marangatu tee va'e” he'ise. Ha Nhe'ẽ Marangatu tee va'e oĩ ha-py mba'eve ndaipu'akavéi-ma va'erã nhande-rehe. Nhane mo'arandu meme arã jaiko meme hagwã inhe'ẽ-py.

18 Cristo-rehe jajerovia-magwi peteĩ teĩ nhande rova avoaha e'ỹ va'e-ramima jaiko. Ndaiporivéi-ma nhande-vy nhandu kyha ramigwa nhande py'a jeavoaha. Espéko-py jajehexaha-rami Nhandejáry mba'egwasuha ipu'akaha ave ohexa uka nhande-rehe. Ojehexa jave, nhande reko ojehe'ave ave oho-vy Cristo-rehe. Hekoha-ramima jaiko porãve rãve jaha-vy. Nhandejáry Nhe'ẽ Marangatu tee va'e rembiapo voi upe nhande reko pyahu-ma.*

4

Hetea'e reheve Paulo omombe'u Hesu Cristo re-hegwa nhe'ẽ

1 Nhandejáry ore poriahuvereko-magwi Hesu rehegwa nhe'ẽ mombe'uha ramo ore moingoma va'ekwe. Upéa-gwi ore retea'e reheve oromombe'u Hesu Cristo rehegwa nhe'ẽ.

2 Nore rembiapo vaíry. Norogwentĩry ore rembiapokwe. Nhandejáry nhe'ẽ ra'anga noromombe'u mo'ãi. Norombojopara reíry va'ekwe imombe'u-vy inhe'ẽgwe. Oporombotavy e'ỹ va'e voi ore. Nhandejáry oikwaa voi ore rekoha. Nokanhýi mba'eve íxugwi. Anhetegwa mante ore

* **3:18** Rm 8.29; 1 Jo 3.2-3

remimombe'u va'e voi. Upéixa orojekwaa uka enterove va'e-upe.

³ Hesu Cristo rehegwa nhe'ẽ enterove ohendu hagwã oromombe'u mbe'u oroiko-vy. Ohenduse e'ỹ va'e-gwi mate onhemi rei oiko-vy ore remimombe'u. Ipy'a jeavoaha va'e-rami voi oiko gwĩ Nhandejáry-gwi mombyry oikose va'e kwéry. Ohasa asy hagwã-py oho va'erã hikwái.

⁴ Anhaygwasu-pe ae ogwereco gweko járy ramo hikwái. Ha'e omopytũmba íxupe kwéry pono ojerovia Hesu-rehe. Omohesakãmba porã mo'ã íxupe kwéry Cristo rehegwa nhe'ẽ. Nhane remimomba'egwasu va'e voi Cristo. Ha'e hekoha pe-teĩxa Nhandejáry rekoha ndive.

⁵ Ha ore katu hesegwa nhe'ẽ meme ore remimombe'u. Noromombe'úi ore orejéhegwi rei. Hesu Cristo Nhandejáry voiha mante ore remimombe'u. Ore niko oroiko pene rembigwái-rami rei Hesu Cristo nhande rayhuha-gwi.

⁶ “Tahembipe” he'i va'ekwe Nhandejáry. Pytũ rei va'ekwe omohembipe hagwe-rami, ãy omohembipe ave Nhandejáry nhande py'apy-py nhane mo'arandu hagwã ójehe. Hesu Cristo-rehe hekoha porã tee jahexakwaa ramo jaikwaa-ma ave Nhandejáry imba'egwasuha.*

Nhandejáry mate oĩ Paulo mombaraeteha

⁷ Upéixa voi hyru yvyjygwe gwigwa-py omoĩ iporãve va'e. Upéixa ete ave mba'e ryru-rami rei ore oroiko. Nhandejáry omoĩ va'ekwe ore py'apy-py onhe'ẽ marangatu porã ete va'e. Upéa-rehe oroikwaa-ma voi Hesu Cristo Nhandejáry

* 4:6 Gn 1.3

tee voiha. Ipu'aka teeveha oroikwaa-ma voi. Ore mo'arandu porã enterove oikwaa hagwã. Ndaha'éiry voi orejéhegwi rei ore mbaraeteha. Nhandejáry ore mombaraeteha va'e ae ojekwaa hagwã ore reko-rehe.

⁸ Ore-vy katu, gwĩ Hesu rehegwa nhe'ẽ nohenduséi va'e ore jopyve pyve va'ekwe ore moingo asy-vy. Ore rereko asy vai ramo jepe oronherenohẽ jevy joty íxugwi. Ndorojepy'apýiry voi oroiko-vy oréjehe. Ore py'a rerovase va'e oĩ ramo jepe ore-vy ndorojepy'a rerova ukáiry joty íxupe. Akói joty voi ore orojerovia Hesu-rehe.

⁹ Oĩ heta voi ore-rehe ija'e'ỹ va'e ore rereko asy va'e. Nhandejáry ae ore pytygwõ voi. Ore-rehe ija'e'ỹ va'e ore reity jepe teĩ oropu'ã jevy joty oroho-vy orojerovia-gwi Nhandejáry-rehe.

¹⁰ Ore jukase meme ore-rehe ija'e'ỹ va'e. Hesu rereko hagwe-rami ave ore rerekose mo'ã. Hesu ae ore mombaraete. Upéa-gwi ore rexaháry ohexa kwaa ore-rehe he'i hagwã “Hesu nipo oikove tee va'e voi ra'e” he'i hagwã.

¹¹ Oroikove peve gwive ore mbohasa asy meme ore jukase-vy oroiko-gwi Hesu rembigwái ramo. Upéixa oroiko jave ojehexa uka ore reko-rehe Hesu oikove jevymaha. “Hesu voi nipo ra'e oipytygwõ Paulo kwéry-pe. Hesu voi nipo ra'e oikove jevy-ma” he'i hagwã ore rexaháry.

¹² Hesegwa nhe'ẽ oromombe'u-gwi oromano va'erã-ramima ore oroiko. Ha peẽ ae katu inhe'ẽ oromombe'u-gwi pene moingove porã-ma Hesu.

¹³ Yma va'ekwe hese ojerovia va'e ohai Nhandejáry nhe'ẽ kwatia-rehe “Arovia-gwi amombe'u”

he'i. Ore ave, orogwerovia-gwi oromombe'u mbe'u ave Nhandejáry rehegwa nhe'ê.*

14 Omano rire Hesu Cristo, Nhandejáry omoin-gove jevy íxupe. Oroikwaa-ma ave nhamano rire Nhandejáry nhane moingove jevy va'erã Hesu ndive. Pene ndive ore reraha va'erã gwenda-py.

15 Orohasa asy pende-rehe ha-py oroikwaa uka hagwã peẽ-my Hesu Cristo rehegwa nhe'ê pende retave tave hagwã pejerovia-vy Hesu-rehe. Upéixa ramo oĩ arã hetave tave ojerovia va'e Hesu-rehe. “Atima xe Járy” he'i meme arã hikwái. Hetave tave oĩ va'erã omomba'egwasu va'e Nhandejáry-pe.

*Nhande rereko asy ramo jepe nhamondo mondo
nhande resa yváy-py oĩ va'e-rehe
(Rm 8.17-18)*

16 Upéixa-gwi ndore py'a reraháí oroiko asy ramo jepe. Ore rete-pe ore mokãgwe rasypa jepe, ore py'a katu onhemoatyrõve rõve oho-vy.

17 Ore-rehe ija'e'ỹ va'e ore rereko asy tee jepe ndorojohu vaíry joty ore. “Ndahi'are etéiry” oro'e joty orejeupe. Yváy-py ore momba'egwasu porãve rãve va'erã ore rereko porã-vy opa e'ỹ reheve.

18 Upéixa-gwi ndaha'éi niko jahexa va'e-rehe oromondo ore resa oroiko-vy. Jahexa e'ỹ va'e-rehe ae oromondo mondo ore resa. Jahexa va'e ndahi'aréi va'erã. Jahexa e'ỹ va'e katu opa e'ỹ va'erã.

* 4:13 Sl 116.10

5

Nhandejáry ndive jaiko va'erã-rehe javy'a ha'arõ-vy

¹ Ko nhande rete nhande tapýi rei voi. Ho'a rei arã nhamano ramo. Jaikwaa-ma niko ho'a-ma ramo, ombohekovia arã nhande-vy yváy-py Nhandejáry Hesu Cristo renda-py. Ndaha'úi nhane rembiaporã upe nhande róga teerã. Nhandejáry rembiapo ae ijapopyre opa e'ỹ va'e ome'ẽ arã nhande-vy nhande rete pyahurã jevy.

² Ore ao pyahu-py oronhemondese etereihamima oroiko-ma ore. Ore rete pyahurã oroiporuse eterei ore. Ndaha'úi ore py'a kane'õ-gwi, iporãve va'e orohexaséi-gwi ae.

³ Nhane nhe'ẽ reko katukwe ombohete jevy ave va'erã yváy-py. Ndoiko reivéi-ma va'erã nhane nhe'ẽgwe upe-py. Nhanhemonde va'erãrami nhande rete pyahupa-ma va'erã upe-py.

⁴ Nhande tapýi rei vérami jaiporu va'e nhande rete rasypa rei nhahendu. Ha ore katu haimete noroha'arõ kwaáiry ore rete resakã-rehe. Ndaha'úi teĩ jepe oromanose-gwi. Oronhemondese eterei-ma ae ore rete pyahurã-py. Iporã eterei ore-vy omano e'ỹ va'erã.

⁵ Nhandejáry voi ojapo va'ekwe nhande reterã. Omoingo-ma nhande py'apy-py Nhe'ẽ Marangatu tee va'e. Pe Nhe'ẽ Marangatu tee va'e ome'ẽ ranhe va'ekwe nhande-vy Nhandejáry yváy pygwarã-rehe nhaha'arõ kwaa hagwã.

⁶ Upéa-rehe ore mbaraete reheve oroiko ko'a-py. Nhande rete jaiporu ramo ae mombyry jaiko joty

Nhandejáry renda-gwi. Indive jaiko va'erã-rehe javy'a ha'arõ-vy.

⁷ Ndaha'éiry jahexa va'e-rehe orovy'a. Orogwerovia-gwi ae orovy'a ha'arõ-vy orogwahẽ hagwã íxupe.

⁸ Ore py'agwapy porã oroiko-vy. Ndoroky-hyjéi oromano hagwã-rehe. Ore-vy iporãve ore retekwe oroheja Nhandejáry róga pygwa ramo oroiko hagwã.

⁹ Upéa-rehe orombovy'ase eterei Nhandejáry-pe hemimbota orojapo-vy. Ore rete-py oroime reheve, oroime e'ỹ ramo ave, íxupe mate orombovy'ase oroiko-vy.

¹⁰ Nhande kwéry enterove gwive jajehexa ukama va'erã Hesu Cristo-pe. Imburuvixagwasu ramo nhaĩ-ma va'erã hovagwy-py. Nhande rete jaiporu aja ramo iporã para'e naiporãi para'e nhane rembiapo oikwaa uka va'erã peteĩ teĩ-pe. Ome'ẽ va'erã nhande-vy peteĩ teĩ-pe nhane rembiapokwe repy.

Hesu remimbota mante ojapose Paulo rehegwa nhe'ẽ

¹¹ Upe va'e oroikwaa-gwi, Cristo rovagwy-py nhane monhembo'ytaha oroikwaa-gwi, orojapo japo inhe'ẽ oroiko-vy. Oromombe'u anhetegwa nhe'ẽ enterovéa-pe, hetave tave va'e orombojerovia tee uka hagwã hese. Ore rekoha ore py'a gwive oikwaapa voi Nhandejáry. Ha peẽ ave aipota peikwaa pende py'a gwive ore ore rekoha porãha. Anhetegwa mate voi ore remimombe'u.

¹² Upéa ha'e ramo ndaha'éi anhemboete-gwi rei. “Xe reko porã” nda'éiry xe anhembotuvixa mba'e

hagwã. Aipota peikwaa xe rekoha pejoko kwaa hagwã ore-rehe onhe'ẽ rei rei va'e. Ha'e kwéry on-hembotuvixase rei nipo ra'e peẽ-my. Hekoha porã vérami ojehexa uka porãse rei peẽ-my. Nopenáiry voi nipo ra'e opy'apygwa-rehe ra'e. Ore ae anhei tee-rupi mante oroiko.

¹³ Ndopo ha'e-gwi “Itavy rei-ma Paulo” peje arã para'e xe-rehe. Aipo ramo itavy va'e-rami jepe xe taiko, Nhandejáry-pe katu xe amomba'egwasu aiko-vy. “Hi'arandu voi Paulo” peje arã para'e xe-rehe. Aipo ramo pejerovia porãve rãve hagwã Hesu-rehe, xe ae taiko xe arandu ramo.

¹⁴ Hesu xe rayhu eterei-gwi ndajaposéi xe ae xe remimbota. Hemimbota ae mante ajapose. Xe retea'e reheve ajapose Hesu remimbota. Aikwaa-ma peteĩ va'e omano va'ekwe enterove rekovía. Upéixa-gwi enterove opyta-ma omano va'ekwe-rami.

¹⁵ Hesu omano va'ekwe nhande-rehe ha-py. Ndaha'úi nhandéjehe anho rei jaiko hagwã omano va'ekwe. Hese mante jaiko hagwã yma omano va'ekwe ha'e nhande-rehe ha-py. Omano ete rire oikove jevy va'ekwe hese ha-py ae ãy jaiko porã hagwã ponove jajapose va'e rei jajapo.

¹⁶ Upéa-gwi ko'ánga gwive xe akã gwigwa rei nanhe'ẽ reisevéi avave-rehe. Yma va'ekwe xe akã-gwi rei anhe'ẽ va'ekwe Hesu-rehe. ãy katu xe nanhe'ẽ reivéi-ma arã upéixa hese. Ahexa kwaa-ma hese hekoha-rehe.

¹⁷ Upéixa-gwi jajerovia-ma ramo Hesu-rehe nhane mbohekoha pyahupa-ma peteixa ondive gwarã voi. Nhande rekoha tujakwe jahejapa-ma.

Ãy katu nhanhypyrũ-ma nhande rekoha pyahu reheve jajapo meme hagwã inhe'ẽ.

Nhandejáry nhane mbojerovia ukase Cristo-rehe

(Rm 5.10; Ef 6.20; Cl 1.20)

¹⁸ Nhande rekovía Cristo omano va'ekwe. Upéa-rupi Nhandejáry ombopyahu-ma va'ekwe nhande py'a nhande-vy. Yma va'ekwe nanhande a'ei Nhandejáry-rehe. Nhande a'e e'ỹha ramo jepe jareko va'ekwe íxupe, ha'e ae joty nhane mboheko pyahu va'ekwe jaiko hagwã he'ýi ramo jaroja hagwã íxupe nhande rekoha. Nhane rembiaporã ome'ẽ-ma ave nhande-vy enterove-pe nhambojerovia uka hagwã hese he'ýi kwéry ramo oiko hagwã ogwerojoja hagwã íxupe gwekoha hikwái.

¹⁹ “Nhande rekovía Cristo omano va'ekwe nhande repy-vy. Omboyke voi va'ekwe nhandéhegwi nhane rembiapo vaikwe. Upéixagwi Nhandejáry naimandu'avéi nhane rembiapo vaikwe-rehe. Hese ojerovia va'e Nhandejáry ogwereco gwe'ýi tee ramo. Oa'e e'ỹha ramo rei ndogwerekovéiry.” A-rami voi ore mbo'e uka va'ekwe ore remimombe'urã ome'ẽ-vy ore-vy. Oipota enterove va'e oikwaa upe va'e.

²⁰ Upéixagwi Cristo réry-py apomo'arandu peẽ-my. Nhandejáry ore mbou uka va'ekwe peẽ-my oromombe'u hagwã inhe'ẽ. Cristo réry-py, hekovía, orojerure meme peẽ-my apombojerovia tee ukase Cristo-rehe. Penhemoĩ uka katu Nhandejáry-pe he'ýi ramo pejeheko mbojoja-vy.

²¹ Ojeyavy e'ỹ va'e tee jepe Cristo, nhane rembiapo vaikwe omoĩmba joty va'ekwe hese Nhandejáry. Nhande rekovía ojuka va'ekwe íxupe. Upéa-

rupi nhane mopotĩse Nhandejáry hekoha porã-ramima jaiko hagwã, Cristo ndive peteĩxa jaiko hagwã.

6

¹ Ore katu Nhandejáry rembigwái ramo oroiko hembiaapo orojapo-vy. Upéixa-gwi ore orojerure peẽ-my ani hagwã pende resarái Nhandejáry-gwi. Ha'e pende rexakwaa rei araka'e pende rovasa-vy. Pende rovasa rire ani pejere teĩ íxugwi. Perova tee katu pende rekoha hekoha-rupi.

² Nhandejáry kwatia-rehe oĩ va'e nhe'ẽ kóixa he'i:

“Orohendu-ma va'ekwe aporohovasaseha óra-py orohendu-ma va'ekwe oroipytygwõ hagwã. Ororesendeseha óra-py oroipytygwõ-ma va'ekwe”*

he'i Nhandejáry kwatia-rehe oĩ va'e. ãy nhande rexakwaa reiha óra voi, nhane resende hagwã óra voi ko'ángá.

Gweko-rehe Paulo ojehexa uka Nhandejáry rembigwaiha

³ Enterovéa-pe orombojerovia ukase oroiko-vy Hesu-rehe. Ore reko porã meme voi ore “Paulo-rehe ha-py rei ndajeroviaséi Hesu-rehe” pono he'i ore-rehe.

⁴ Ore ae katu ore reko jejavy e'ỹ-rupi orojehexa ukase ore Nhandejáry rembigwái tee. Upéa-rehe ore rereko asy ramo jepe Hesu-rehe ija'e'ỹ va'e kwéry, noronhe'ëi joty voi ore. Oroikotevẽ eterei ramo jepe, ndorojerure ruréi joty oroiko-vy.

* 6:2 Is 49.8

Oronhemboasy ramo jepe, norogweronhe'ëi joty ore ore nhemboasyha orokirirĩ rei oroiko-vy.

⁵ Ore nupã nupã va'ekwe, ore moĩ moĩ va'ekwe preso. Ore-rehe ipoxypa-gwi ojogweroaty aty va'ekwe ore-rehe. Ore kane'o teĩ-ma ore rembi-apo eterei-gwi. Oroke e'ỹ reheve, ore rembi'u e'ỹ reheve ave oroiko oromba'apo apo oroiko-vy. Upéixa jepe ore reko orokirirĩ rei joty ore oro-jehexa uka porã hagwã Nhandejáry rembigwái voiha ramo ore.

⁶ Ore reko potĩ va'e voi ore. Oroikwaa porã Hesu rehegwa nhe'ë oromombe'u mbe'u jevy hagwã. Ore re'ýi e'ỹ va'e-pe gwive túvy-rami orogwereco enterove va'e-pe. Oroporohayhu va'e voi ave ore. Upéixa ore reko porã-rehe orojehexa uka ore Nhandejáry rembigwaiha. Nhe'ë Marangatu tee va'e ore py'apyhy paite-ma. Oromombe'u jave Nhandejáry rehegwa nhe'ë Inhe'ë Marangatu tee va'e omo'arandu-ma henduháry-pe.

⁷ Anhete voi ore nhe'ë. Nhandejáry remimbopu'aka voi ore. Heko porã tee-rupi oroiko-gwi oromokirirĩ uka ore-rehe ija'e'ỹ va'e-pe. Ore reko porãrã ome'ë me'ë ore-vy Nhandejáry. Hembigwái voi ko ore.

⁸ Oĩ ore mboete ore momba'egwasu va'e. Oĩ ave ore momba'e rei rei va'e. Oĩ ore moherakwã vaise mo'ã va'e. Oĩ ave ore moherakwã porã porã va'e. Oĩ ave "Ijapu eterei Paulo oirũ ndive" he'i rei va'e ave ore-rehe. Ore ae katu anhei teegwa voi ore remimombe'u.

⁹ Ndahexa pytýiry-rami po ore. Heta-ma jepe ore kwaa porãha ore. Oromano mano hagwã-rami jepe oroĩ ramo, ãy peve joty oroiko. Ore rereko asy

meme va'ekwe, ndore jukáiry joty.

¹⁰ Ore mbovy'are'ỹ ramo jepe, orovy'a meme joty oroiko-vy. Ore poriahu ete jepe, orombohekoha porã joty heta va'e-pe oromo'arandu-vy íxupe kwéry Hesu rehegwa nhe'ě-py. Ore renduha kwéry oiko porã katu Hesu rehegwa nhe'ě rendu-vy. Mba'eve ndorogwerekói ramo jepe, ore niko opamba'e orogwereco va'e voi Nhandejáry renonde-py.

¹¹⁻¹³ Xe py'apy gwive anhemombe'u kuri peẽ-my, peẽ Corinto tetã mygwa kwéry-pe. Mba'eve nanhomĩ nhomĩry pendéhegwi. Ndapeikói jepe xe reko-rami. Xe apohayhu voi joty. Peẽ ae naxe rayhúiry. Gwa'y kwéry-pe túvy ojerureha-rami xe ave ajerure peẽ-my xe apogwerekoha-rami xe rereko hagwã ave peẽ.

Ndikatúi Hesu reroviaha omoirũ rei herovia e'ỹha-pe

(1 Co 10.20-21; 1 Jo 1.6)

¹⁴ Ani eremoirũ eterei teĩ ereiko-vy Hesu rerovia e'ỹha-pe pono pene mbojehe'a jevy ójehe. Peteĩxa ani pembojehe'a teĩ pende rekoha hekoha kwéry-rehe. Mba'éixa po ojopohu pou-ta hekoha porã va'e hekoha vai va'eha-rupi? Pytũ hesakã va'e jaikwaa voi, ndojehe'áiry voi ojóehe. Upéixa ave ndikatúi Hesu reroviaha omoirũ meme herovia e'ỹha-pe. Ani eremoirũ eterei teĩ Hesu-rehe ojerovia e'ỹ va'e-pe.

¹⁵ Mba'éixa po oiko porã va'erã anhaygwasu Cristo ndive? Ndikatúi voi. Ndaha'éiry hesegwagwi. Upéixa ave ndikatúi Hesu reroviaha omoirũ

meme herovia e'ÿha-pe. Ani eremoirũ irũ teĩ Hesu-rehe ojerovia e'ÿ va'e-pe.

¹⁶ Mba'éixa po opyta-ta Nhandejáry róga-py tupã ra'anga rei? Naiporã vóiry oiko upe-py. Nhande, Hesu Cristo-rehe jajerovia va'e kwéry, jaiko-ma Nhandejáry róga tee ramo. Ha'e Tupã tee. Hekove porã tee va'e voi Nhandejáry. Ha opyta nhande py'apy-py, nhande koty-py oiko. Ha'e he'i va'ekwe: “Xe aiko-ta ipy'apy-py. Ijapyte-rupi agwata-ta.

Aiko-ta íxupe kwéry heko járy ramo. Ha'e kwéry oiko-ta xe re'ýi kwéry ramo.*

¹⁷ Upéixa-gwi ani erepena anho ngatu rei ivai va'e-rehe. Ndikatúí erereko ne irũ tee-rami xe-rehe ojerovia e'ÿ va'e kwéry-pe. Erenhemomomyry ae arã mba'e ky'a-gwi. Upéixa erejapo ramo oromogwahẽ porã va'erã xe ha-py.*

¹⁸ Aiko arã nde ru ramo. Nde ave ereiko arã xe ra'y ramo, xe rajy ramo ave”* he'i va'ekwe Nhandejáry ipu'aka tee va'e.

7

¹ Upe nhe'ẽ jaikwaa-gwi xe rembihayhu kwéry, tanhanhemopotĩ kena opa ivai va'e-gwi. Nhande rete-py ivai va'e-gwi, nhande py'apy-py ivai va'e-gwi tanhanhemopotĩ katu jaiko porã hagwã Nhandejáry-pe, ha'e he'i hagwã peteĩ teĩ nhande-rehe: “Onhemomarangatu xe mboete-vy. Opy'apy gwive onhemopotĩ xe-rehe ojerovia ete-gwi” he'i hagwã nhande-rehe Nhandejáry.

* **6:16** Lv 26.12; Ez 37.27 * **6:17** Is 52.11 * **6:18** 2 Sm 7.14; 1 Cr 17.13

“Xe rembiayhu va'e voi peẽ” he'i Paulo Corinto pygwa kwéry-pe

² Ha xe ko ajerure-ta peẽ-my ore rayhu hagwã-rehe. Pende py'a gwive pehendú hagwã xe nhe'ẽ. Xe py'a gwive xe rembiayhu va'e voi peẽ. Naxe rembiapo vaíry avave-pe xe. Oĩ onhembohekoha vai va'e. Xe ae avave-pe nambohekoha vaíry. Xe ko nambotavýiry voi avave-pe.

³ Upéixa ha'e ramo jepe, “Pene rembiapo vai ko” nda'úi joty va'erã peẽ-my. Ha'e jevy-ta joty peẽ-my “Peẽ ko xe py'a gwive xe rembiayhu va'e voi peẽ. Jaiko gwive onhondive nhamano peve onhondive xe py'a ete gwive apohayhu. Xe re'úi ramigwa voi peẽ.”

⁴ Ajerovia porã pende-rehe. Apomoherkwã porã opa-rupi. Xe py'agwapy jevy-ma pende-rehe. Opamba'e ahasa asy ramo jepe pende reko arovy'a joty.

Tito omoirũ jevy-ma Paulo-pe

⁵ Macedônia yvy-py orogwahẽ ramo va'ekwe ndikatúi oropytu'u porã. Ndore py'agwapýi voi va'ekwe oropytu'u e'ỹ-vy. Ore jerekwe-rupi ore mbohasa asy va'ekwe-gwi ore py'a kyhyje va'ekwe voi oroiko-vy.

⁶ Nhandejáry ae katu ore mbopy'agwapy jevy-ma. Ojepy'apy va'e-pe ombopy'agwapy kwaa voi Nhandejáry. Ha ore mbopy'agwapy-ma. Tito ogwahẽ ore-vy-gwi ore mbopy'agwapy jevy-ma Nhandejáry.

⁷ Ndaha'éiry igwahẽha-rehe rei ore py'agwapy. Omombe'u kuri xe-vy pende rekoha: “Corinto pygwa kwéry nde rexa nga'u voi kuri. Ojepy'apy

nipo ra'e nde-rehe" he'i pende-rehe. "Ha'e kwéry omboasy gwembiapokwe ra'e" he'i. "Nde ereipota va'e ojapose voi" he'i xe-vy pende reko mombe'u-vy. Upéa ahendu ramo xe mbovy'a jevy-ma.

⁸ Perovy'are'ỹ voi ra'e xe nhe'ẽ araha uka va'ekwe peẽ-my kwatia-rehe. Upéa-rehe "Ma'erã po ra'e araha uka íxupe kwéry upe kwatia?" nda'úi ramo jepe, haimete aipo-rami ha'e va'ekwe pende vy'are'ỹha rerakwã rendu-vy. "Corinto pygwa ndovy'avéi ne rembihaikwe-rehe" omombe'u jevy-ma ramo xe-vy, ndahi'aréi upéixa peiko ramo jepe, haimete-ma anhemboasy peẽ-my ahai hagwe-rehe.

⁹ Áy ae avy'a jevy. Ndaha'úi pevy'are'ỹ hagwe-rehe avy'a. "Iporã jarova nhande rekoha" peje ra'e-gwi ae xe mbovy'a jevy peẽ. Nhandejáry pene mbovy'are'ỹ uka va'ekwe pene mo'arandu hagwã. Pevy'a e'ỹ-rupi ojapo porã pende-rehe Nhandejáry. Upéa-rehe ndorojapo vaíry va'ekwe joty pende-rehe.

¹⁰ Nhandejáry nhane mbovy'are'ỹ uka jarova hagwã nhande rekoha nhane rembiapo vaikwe omboyke hagwã nhandéhegwi. Teko rei reko rupi oiko va'e ae ndaha'úi upéixa. Ivy'are'ỹ ramo jepe nonhemohi'agwĩry Nhandejáry-gwi. Onhemomombyryve ryve joty íxugwi.

¹¹ Pemondo porã katu pende resa pende rekokwe-rehe pene mandu'a porã hagwã mba'éixa pa Nhandejáry pende rovasa pene mbovy'are'ỹ-gwi. Pene vy'are'ỹha-gwi pene mboetea'e nipo ra'e pejapo hagwã hemimbota. Pene mokyre'ỹ ra'e pende reko porãha pehexa uka hagwã xe-vy ra'e. Hemiapo vai va'ekwe-pe

pereko asy nipo ra'e. Peẽ pekyhyje nipo ra'e. Xe rexa nga'u voi nipo ra'e. Pene rakate'ỹ ave nipo ra'e xe-rehe. Pya'e pereko asy nipo upe mba'e vai apohare-pe ra'e. Upéixa peiko-gwi, ojekwaa pende-rehe xe nhe'ẽ pehenduha. Ndapeikói voi ra'e upe va'e reko-rupi.

¹² Araha uka-ma ramo va'ekwe peẽ-my upe kwatia nhe'ẽ ndaha'éiry hembiaapo vai va'ekwe-rehe mate ahai va'ekwe peẽ-my. Ndaha'éiry ave hese hembiaapo vai va'ekwe-rehe ave. Pende rehegwa voi upe va'e kwatia. Aipota eterei voi pene momandu'a xe-rehe Nhandejáry “Nhane rembi-hayhu voi Paulo” peje hagwã xe-rehe. Upéa-rehe voi ahai va'ekwe peẽ-my upéa kwatia.

¹³ Upéixa ramo aikwaa-ma xe rayhu teeha voi ra'e. Upéa-rehe xe py'agwapy jevy-ma ãy arovy'a jevy-ma. Tito ave xe mbovy'a-ma ave. Ha'e ovy'a eterei-gwi xe avy'a ave. “Corinto pygwa xe mogwahẽ porã kuri” he'i Tito pende rekoha omombe'u-vy xe-vy. “Omoroy'sã jevy-ma xe py'apy-py” he'i ave Tito pende-rehe. Upéixa-gwi avy'a jevy xe ave.

¹⁴ Yma va'ekwe apomoherakwã porã va'ekwe Tito-pe. “Ne mogwahẽ porã arã Corinto pygwa kwéry” ha'e va'ekwe íxupe pende-rehe. “Oromondo-gwi ohendu arã ne nhe'ẽ” ha'e ave pende-rehe. Ha nanhemotĩry xe ha'e hagwe-rehe. Anhetegwa meme mate ha'e peẽ-my. Upéixa ave apomoherakwã porã ramo va'ekwe Tito-pe anhete tee voi upe xe nhe'ẽ.

¹⁵ Ha'e pende rayhuve huve ra'e imandu'a ramo pende-rehe. “Xe mogwahẽ porã kuri. Xe nhe'ẽ ohendu porã” he'i pende-rehe. Pene kyre'ỹ nipo

ra'e hemimombe'u pejapo-vy. Xe remimondo va'e-gwi para'e penhemoĩ nipo ra'e ipogwy-py xe mboete-vy nipo ra'e. Upéixa araka'e perohory íxupe imogwahẽ-vy.

¹⁶ Xe katu avy'a pende-rehe. Ajerovia pende reko-rehe xe.

8

Nhame'ẽ katu opamba'e nhane rakate'ỹ e'ỹ re-heve

(At 11.29; Rm 15.25-27; 2 Co 9.7-8)

¹ Xe re'yi kwéry, Hesu reroviaha kwéry, amombe'use peẽ-my mba'éixa pa Nhandejáry oheko mbo'e Macedônia pygwa-pe, ójehe ojerovia va'e-pe. Oheko mbo'e íxupe kwéry ohexakwaa porã rei hagwã gwapixa kwéry-pe.

² Ha'e kwéry ohasa asy eterei ramo jepe ovy'a joty. Iporiahu ramo jepe ha'e kwéry ome'ẽ heta voi iporiahuve va'e-pe. Ndahetái jepe ogwereco nahakate'ỹiry gwemime'ẽrã-rehe.

³⁻⁵ “Ore ave orome'ẽse Judéia pygwa kwéry Hesu reroviaha va'e kwéry-pe. Orome'ẽ-ta nde-vy ore pirapire ereraha hagwã íxupe kwéry ipirapirerã” he'i va'ekwe ore-vy. Oikotevẽ jepe ohexakwaa rei joty gwapixa-pe. “Hetave tave orogweraha ukase nde-vy íxupe kwéry, iporiahu va'e kwéry pegwarã” he'i ore-vy. “Ndaha'éiry eremanda-gwi ore-vy orome'ẽ. Ore ae voi orome'ẽse-gwi orome'ẽ” he'i va'ekwe ome'ẽ-vy. Ore ae oro'e: “Iporiahu-gwi ra'e ndahetái opirapire ogweraha uka va'erã” oro'e rei va'ekwe hese kwéry. Heta voi ore-vy ogweraha uka opirapire. Onheme'ẽ ete ranhe ra'e

Nhandejáry-pe. Upéi ojapose eterei voi ra'e inhe'ẽ. Xe nhe'ẽ ave ojapose voi ave ra'e.

⁶ Upéixa ha'e kwéry ojapo ramo xe mandu'a jevy pende-rehe peẽ Corinto tetã mygwa kwéry-rehe. Upe jave anhomongeta Tito ndive. “Ereime ramo araka'e Corinto tetã-my eremombe'u íxupe para'e pirapire omboaty hagwã iporiahu va'e-pe ome'ẽ hagwã. Upéixa-gwi iporã ereho jevy Corinto tetã-my” ha'e kuri Tito-pe. “Ereime jave araka'e onhypyrũ-ma ra'e omboaty hagwã gwemime'ẽ me'ẽrã. Aipo ramo tereho jevy teremokyre'ỹ jevy íxupe kwéry heta heta omono'õ hagwã gwemime'ẽrã. Upéixa ramo ha'e kwéry ohexa uka va'erã Hesu re'ýi ojohayhuha gwembiapo porã ojapo-vy” ha'e ave íxupe oho hagwã pende ha-py.

⁷ Peẽ pende rekoha porãve rãve ra'e ambue kwéry reko-gwi. Pejerovia teeve ra'e Nhandejáry Hesu-rehe. Hese-gwa nhe'ẽ pemombe'u porãve ra'e, peikwaa porãve ave ra'e. Ambue kwéry-gwi pene kyre'ỹve ra'e ambue kwéry-pe peipytygwõ-vy. Ore rayhuve ave voi ra'e. Aipo ramo ha'e-ta peẽ-my “Enterove va'e reko pehasave-gwi tapeme'ëve katu pende pirapire iporiahu va'e kwéry pegwarã. Oporohayhu va'e rembiapo voi upe va'e”.

⁸ Namandáiry peẽ-my peme'ẽ hagwã pende pirapire íxupe kwéry. Amombe'u ramo peẽ-my Macedônia pygwa kyre'ỹha aipota ojekwaa ave pende-rehe pejohayhuha. Heta voi pende pirapire peme'ẽ ramo “Corinto pygwa ore rayhu voi ra'e” he'i va'erã pende-rehe.

⁹ Pene mandu'a katu Nhandejáry Hesu Cristo nhande rayhuha-rehe. Yma va'ekwe opamba'e

ogwereco yváy-py. Ha upéi ogwejy ou-vy ko yvy-rehe jave katu iporiahu-ma opyta-vy. Upéixa onhemboheko poriahu va'ekwe pende-rehe ha-py pende rovasa porã porã hagwã.*

¹⁰ Amombe'u-tama peẽ-my pene remime'ërã-rehe. “Nhamboaty-ta iporiahu va'e pegwarã” peje araka'e. Ojapo-ma peteĩ ro'y aipo peje hagwe. Yma tenonderã penhypyryũ-ma peme'ẽ. Pevy'a reheve pehayhu eterei-gwi peme'ẽse íxupe kwéry araka'e. “Nhame'ẽ-ta jaiporiahuvereco-gwi íxupe kwéry” peje araka'e penhypyryũ-vy araka'e hese kwéry.

¹¹ Ko'ánga katu iporã pejapopa upe pene rembiapo porã. Ani peha'arõve peme'ẽ me'ẽ va'erã-rehe. Peteĩ teĩ pereko va'e-gwi pemono'õ peme'ẽ va'erã íxupe kwéry. Pevy'a reheve pene kyre'y reheve pende aja-rupi peme'ẽ iporiahu va'e kwéry-pe.

¹² Anhete voi ome'ẽse va'e ogwereco háixa ome'ẽ ramo ombovy'a arã Nhandejáry-pe. Ndahetái ramo jepe Nhandejáry-pe ombovy'a joty ome'ẽ-vy. Ha'e ndojeruréiry jareko e'y va'e-rehe.

¹³⁻¹⁴ Nda'éiry peẽ-my peme'ẽ me'ẽ hagwã íxupe kwéry peikotevẽ jevy hagwã. ãy heta pene mba'e. Iporiahu joty ha'e kwéry. Aipo ramo iporã pemboja'o ime'ẽ-vy íxupe kwéry. Ogwahẽ ramo ndaperekoiha óra pende rexakwaa jevy va'erã ave ha'e kwéry peẽ-my. Upéixa ramo ha'e-rami ave meme penhopytygwõ arã onhondive avave ndoikói hagwã iporiahu va'e-rami. Ndoikói ave arã imba'e retave va'e-rami ojóhugwi. Pejogwereco rei arã peteĩxa penhopytygwõ-vy.

* **8:9** Fp 2.4-8

15 Nhandejáry nhe'ẽ kwatia-rehe oĩ va'e he'i:
 “Hetave omono'õ va'e nahembýi joty íxupe.

Mixĩ jepe omono'õ va'e omohygywatã joty
 íxupe”^{*}
 he'i Nhandejáry kwatia nhe'ẽ peteĩxa ogwereco
 íxupe kwéry-gwi.

*Tito, oirũ kwéry ndive oho oipytygwõ hagwã
 Corinto tetã mygwa Hesu reroviaha kwéry-pe*

16-17 Ore-rami ave pene pytygwõse ave Tito.
 Ikyre'ỹ xe nhe'ẽ rendu-vy oho hagwã. Pende
 rereko opy'apy-py. Nhandejáry voi omoĩ ipy'a-py
 ohose hagwã pene pytygwõ-vy. Upéa-rehe atima
 porã Nhandejáry-pe hese.

18 Indive oromondo ave peteĩ nhande re'ýi
 va'e. Opa rupigwa Hesu réry-py onhomboaty
 va'e kwéry remimboete upe xe remimondo.
 Omombe'u porã kwaa Hesu rehegwa nhe'ẽ.
 Upéixa-gwi omboete íxupe henduha kwéry.

19 Ha'e Hesu reroviaha va'e, ha Hesu rerovi-
 aha kwéry oiporavo va'ekwe íxupe ore irũrã ore
 ndive ogweraha hagwã pirapire Judéia tetã-my
 gwarã. Jahexakwaa rei ramo upe pygwa kwéry
 oikwaa arã jahayhuha íxupe kwéry. “Hesu-rehe
 ojerovia va'e onhopytygwõ voi ra'e okwa-vy” he'i
 arã nhande-rehe hikwái nhande rexaháry. “Nhan-
 dejáry nipo omboheko pyahu ra'e íxupe kwéry”
 he'i ave arã omomba'egwasu-vy Nhandejáry-pe
 nhande rexaháry kwéry.

20 Heta voi pirapire orogweraha va'erã. Pono
 onhe'ẽ rei xe-rehe, heta oho va'e ndive orogwer-
 aha va'erã pirapire. Upéixa ramo “Oiporu rei nipo

* 8:15 Êx 16.18

ra'e ojeupe gwarã oipe'a” ndikatúi he'i va'erã ore-rehe.

²¹ Nhandejáry oikwaa ore rekoha porã tee voi. Entéro va'e renonde-py ave ore rekoha porã ore rembiapo ave oroipota ojekwaa porã ore-rehe.*

²² Upéixa-gwi peteĩ jevy oho-ta Tito ndive inhirurã ave imbohapyha ramo oromondo-ta. Aheko rexa meme va'ekwe íxupe. Hesu reroviaha va'e ha'e. Ikyre'y voi ha'e onhopytygwõ hagwã. Ha ko'ánga ojerovia-ma ave pende-rehe pene pytygwõse ave peme'ẽ porã hagwã pende pirapire iporiahu va'e kwéry-pe. Upéixa-gwi oromondo-ta imbohapyha ramo pende ha-py.

²³ Tito xe irũ voi. Xe ndive omba'apo va'e voi pene pytygwõ-vy. Oho-ta xe rekovía. Oho ave arã gwĩ Cristo-pe omomba'egwasu gwasu va'e. Hesu réry-py onhomboaty aty va'e rembigwái ramo ha'e kwéry hekovia oho va'erã upe inhirũrã kwéry.

²⁴ Upéixa-gwi pemogwahẽ porã katu íxupe kwéry igwahẽ ihovy-ramo. Hesu réry-py onhomboaty aty va'e-kwéry opa rupigwa oikwaa hagwã pende reko porãha. “Omogwahẽ ohayhu porã reheve Hesu reroviaha va'e Corinto pygwa” he'i va'erã pende-rehe. Upéa-rupi ojekwaa porã va'erã pende rekoha. “Ndaha'e ae reíry omoherkwã porã-ma va'ekwe Corinto pygwa rekoha-rehe” he'i va'erã xe-rehe.

9

Paulo omombe'u mba'eixagwa omboaty gwemime'ẽrã Hesu reroviaha kwéry pegwarã

* 8:21 Pv 3.4

¹ Judéia yvy pygwa Hesu reroviaha va'e kwéry iporiahu va'e kwéry pegwarã-rehe natekotevêvéi ahaive peẽ-my kwatia-rehe nhane remime'êrã-rehe.

² Aikwaa-ma voi xe peipytygwõse voi íxupe kwéry. “Ojapo-ma peteĩ ro'y Grécia yvy pygwa onhypyrũ va'ekwe omboaty-vy gwemime'êrã. Oipytygwõ-ta nhande re'ýi Judéia yvy pygwa kwéry-pe. Upéixa-gwi omono'õ gwemime'êrã íxupe kwéry” ha'e va'ekwe pende reko-rehe amombe'u-vy va'ekwe Macedônia yvy pygwa kwéry-pe. Upéa-rehe heta upe pygwa onhemokyre'ỹ ave pejapoharami ha'e kwéry ave ojapo hagwã.

³ “Omboaty aty voi opirapire Corinto pygwa kwéry ogweraha uka hagwã ore-vy Judéia yvy pygwa kwéry pegwarã” ha'e meme pende-rehe. Aipo ramo pemboaty e'ỹ ramo, xe mboapu rei arã. Pono upéixa xe mboapu, amondo-tama xe renonde-rupi nhane irũ pene mongyre'ỹharã.

⁴ Xe ndive ogwahẽ ramo Macedônia pygwa pende ha-py nhatĩ va'erã napemboatýi joty ramo iporiahu va'e pegwarã. Apomoherakwã porã rire katu anhemotĩ arã xe. Peẽ ave penhemotĩve arã pejapo e'ỹ va'ekwe-gwi orojerovia rei-gwi pende-rehe.

⁵ Upéixa-gwi amondo xe renonderã-rupi nhane irũ kwéry pene pytygwõ hagwã pemboaty-vy pene remime'êrã. Peje hagwe-rami pejapo hagwã amotenonde-ta íxupe agwahẽ e'ỹ ngatu pemboaty hagwã pende pirapire iporiahu va'e kwéry pegwarã. Upéixa ramo pende rexaháry “Omé'êse voi ra'e” he'i arã pende-rehe. “Ndaha'úi Paulo

ojerure-gwi ome'ẽ. Ome'ẽse eterei-gwi ome'ẽ ra'e" he'i arã pende-rehe kwéry.

⁶ Pene mandu'a katu kokwe járy-rehe. Ojaty mixĩ va'e mixĩ ave omono'õ. Ojaty heta va'e, heta voi ave omono'õ. Upéixa ave nhane rembiapo porã.

⁷ Kokwe járy-rehe pene mandu'a jave, peme'ẽse ẽse va'e peteĩ teĩ tapeme'ẽ íxupe kwéry. Aní ereme'ẽ nde py'a vy'a e'ỹ reheve. Nereme'ẽsí ramo ani ereme'ẽ. Nde py'a ovy'a ete reheve ae ereme'ẽ va'erã ereme'ẽse va'e. Nhandejáry ohayhu voi ipy'a kyre'ỹ reheve omba'e me'ẽ me'ẽ va'e-pe.

⁸ Ha'e meme-ma ome'ẽ opa iporã va'e nde-vy. Ne remikotevẽ-gwi hetave tave ome'ẽ me'ẽ va'erã nde-vy. Ne remimbota-gwi ave hetave tave ome'ẽ meme va'erã nde-vy. Ne ryvyatã eterei va'eharami heta voi erereko va'erã ne rembiapo porãrã erejapo hagwã.

⁹ Nhandejáry nhe'ẽ kwatia-rehe oĩ va'e he'i: "Ipy'a porã voi omba'e me'ẽ meme hagwã iporiahu va'e-pe" he'i. "Hembiapo porã opa e'ỹ va'erã"* he'i Nhandejáry nhe'ẽ.

¹⁰ Temityĩ ra'ỹi ambue mbue va'e ome'ẽ va'ekwe nhande-vy Nhandejáry, omohenhói hetave tave ave hagwã nhande-vy nhane remi'urã. Upéixa hetave tave omba'e me'ẽ meme va'erã peẽ-my Nhandejáry. Upéixa ave heta pende rexakwaa reiha-rami ave, oipota peẽ peme'ëve ẽve peikovy iporiahu va'e kwéry-pe. Upéixa ave peẽ, peme'ẽ me'ẽ ramo pehexakwaa rei-vy iporiahu

* 9:9 Sl 112.9

va'e kwéry-pe, hetave tave Nhandejáry ome'ẽ va'erã peẽ-my pene remime'ẽgwe rekovia.*

¹¹ Pende-rehe onhangareko porã voi Nhandejáry. Ha'e pende rexakwaa rei-gwi heta voi pereko va'erã pene remime'ẽrã jevy. “Atima porã nde-vy” he'i arã iporiahu va'ekwe pene remime'ẽgwe-rehe ovy'a-gwi. “Heta voi ore remikotevẽ repyrã ogweruruka Paulo-pe” he'i arã ave. “Corinto pygwa kwéry ogweruruka ore-vy” he'i va'erã Nhandejáry-pe omboete-vy.

¹²⁻¹³ Iporiahu va'e Hesu reroviaha va'e-pe peme'ẽ ramo hemikotevẽ ha'e kwéry otima porã va'erã omboete-vy Nhandejáry-pe. Peipytygwõ jave íxupe kwéry pemboete uka ave va'erã íxupe kwéry Nhandejáry. “Atima porã xe Járy” he'i va'erã Nhandejáry-pe hikwái. “Erembopy'a porã nipo ra'e Corinto pygwa kwéry-pe” he'i va'erã. “Upéixa-gwi ome'ẽ kuri ore-vy ore pirapirerã” he'i va'erã pende reko porã-rehe. “Ambue kwéry-pe ave ra'e ohexakwaa rei ave nipo ra'e Hesu-rehe ojerovia-gwi ra'e. Erembopy'a porã íxupe kwéry nipo ra'e” he'i va'erã Nhandejáry-pe omboete-vy.

¹⁴ Upéa-rehe ombojeupi meme ave arã onhe'ẽ Nhandejáry-pe hikwái. Pende rayhu-gwi ojerure rure arã íxupe pende rovasa hagwã. “Ehovasa katu íxupe kwéry ne rembihayhu ave” he'i va'erã pende-rehe. “Erehexakwaa rei araka'e íxupe kwéry. Upéa-rehe ra'e ha'e kwéry ave ore rexakwaa rei ave” omombe'u va'erã gwexakwaa hagwe Nhandejáry nhande rayhuha-pe.

¹⁵ Nhamboete tee anhetegwa-rupi voi

* **9:10** Is 55.10

Nhandejáry. Nhatima porã voi íxupe. Avave ohayhu e'ỹha-rami nhande rayhu eterei Nhandejáry. Nhande rayhu tee-gwi nhande rexakwaa rei va'ekwe ome'ẽ-vy va'ekwe gwa'ýry nhane resendeharã.

10

“Xe katu Nhandejáry remimondo va'e voi” he'i Paulo

¹ Ha xe katu, xe Paulo Hesu remimondo va'e xe. Cristo nhande rayhu-gwi nhande ru-rami nhande rereko opy'a porã reheve. Xe ave, Cristo-rami ave apogwerekose xe ra'y-rami, xe rajy-rami ave. Aime ramo va'ekwe pene ndive apogwerekoko kirirĩ meme. Mombyry aime ramo, upéixa joty apogwerekose mo'ã. Xe py'agwasu reheve ae aiporu ko kwatia nhe'ẽ ipohýi va'e peẽ-my gwarã.

² Nanhemonhe'ẽséi jepe peẽ-my, tekotevẽ ramo ae anhembopy'agwasu tee va'erã anhemonhe'ẽ pohýi haggwã ahovaitĩ-vy xe-rehe onhe'ẽ rei rei va'e kwéry-pe. “Teko rei-rupi oiko va'e-rami Paulo kwéry. Oakã-gwi rei ojapo va'e Paulo” he'i rei rei ra'e ore-rehe ore moherakwã vai rei-vy peẽ-my.

³⁻⁵ Ko yvy-rupi oroiko jepe, ndoroikóiry voi yvy rupigwa reko-rupi. Mba'e vai-gwi orojeko haggwã teko rei rembiporu ndoroiporúiry. Soldado kwéry rembiporu ave ndoroiporúiry. Nhandejáry pu'akaha reheve ae ore oroiko. Ha'e ome'ẽ ore-vy ore arandurã opu'akaha ave orojeko joko kwaa haggwã, orejéhegwi opa ivai vai va'e-gwi orojeko haggwã. Gwĩ Nhandejáry-rehe ijapu va'e-pe gwive, gwĩ onhembotuvixaseve va'e-pe, gwĩ Nhandejáry nhe'ẽ nohenduséi va'e-pe gwive oromokirirĩ katu

íxupe inhe'ẽ mbojevvy-vy Nhandejáry-pe oroikwaa-gwi. Opa ore py'a ndive oronhemongeta va'e oro-moĩ ave Cristo pogwy-py. Ipogwy-py opyta ramo, iporãmba va'erã voi.

⁶ Upéixa oroiko-gwi oroiporu Nhandejáry pu'aka apombohekoha porã hagwã penhemoĩ tee hagwã Hesu Cristo pogwy-py. Ipogwy-py penhemoĩ tee rire, inhe'ẽ napehenduséi ramo vyteri, apogwereco asy joty arã.*

⁷ Hova pygwa rei jahexa ipy'apygwa jaikwaa e'ỹ reheve. Ani pejerovia tee teĩ ojehexa va'e anho-rehe. Ndajaikwaái voi ojopy'apóry. Oĩ ae ra'e pene pa'ũ-my: “Cristo réry-py ae xe aikove Paulo-gwi” he'i mo'ã va'e ójehe. “Paulo kwéry-gwi amombe'u porãve Hesu nhe'ẽ-py” he'i mo'ã va'e ójehe peẽ-my. Xe katu, xe Paulo, ha'e-ta upe va'e-pe: Terejepy'amongeta jevy katu. Nde-rami ore ave oroiko Cristo réry-py, ha'e-ta íxupe.

⁸ Ojehexa va'e peikwaase ra'e. Aipo ramo nan-hembotuvixaséi jepe xejehegwa amombe'u-ve-ta joty peẽ-my. Ha'e va'ekwe peẽ-my: “Nhandejáry ore poravo va'ekwe oromombe'u hagwã peẽ-my Hesu Cristo rehegwa nhe'ẽ”. ãy katu aipo ha'e jevy-ta peẽ-my xe reko amombe'u-vy. Xe katu Nhandejáry remimondo va'e voi. Héry-py aiko peẽ-my inhe'ẽ mombe'u-vy. Ndaha'éi pende reity uka rei hagwã xe poravo va'ekwe. Pene pytygwõ hagwã peikwaa porãve hagwã inhe'ẽ xe poravo va'ekwe xe mondo-vy.

⁹ Ndaipotái peje xe-rehe, “Paulo ombou nhandevy kwatia nhe'ẽ nhane mongyhyje hagwã”. Ni-

* 10:6 2 Co 6.7; Ef 6.10-13

porã i upéixa peje xe-rehe.

¹⁰ Xe-rehe ija'e'ỹ va'e he'i rei araka'e xe rekoha-rehe. “Ani pepena Paulo nhe'ẽ-rehe” he'i rei araka'e. “Onhemonhe'ẽ hatã hatã nhande-vy okwatia ohai-vy. Nhane ndive oime ramo ae ipy'amirĩ va'erã. Nonhe'ẽ kwaái arã” he'i rei xe rekoha oikwaa e'ỹ va'e.

¹¹ Upe he'i va'ekwe toikwaa katu: Mombyry aime ramo pendéhegwi araha uka arã xe kwatia nhe'ẽ. Upe xe kwatia nhe'ẽ-rami joty agwahẽ ramo pende ha-py apogwereco arã.

¹² Gwekoha porã ete mo'ã-rehe onhembotuvixa uka rei va'e kwéry ojéhegwi rei onhemombe'u porãse mo'ã va'e. Ndaxe py'agwasu mo'ãiry ijyke-rehe anhemoĩ haggwã anhemoete-vy. Ha'e kwéry onhembotavy voi. Onhemboheko porã ra'anga anga rei okwa-vy. Gwapixa reko-rupi rei oiko “Heko-rami ave xe reko porã” he'i mo'ã. Hekoha porã tee va'e reko-rehe ha'e kwéry nopenáiry hikwái. Ha'e kwéry ae ho'arandu-rupi hikwái. Nhandejáry rekoha-rupi e'ỹ okwa hikwái. Onhembotavy rei okwa-vy.

Hesu rehegwa nhe'ẽ nohendúiry vyteri va'e-pe oho-ta omombe'u Paulo

¹³ “Nhandejáry ore mbou oromombe'u haggwã inhe'ẽ” oro'e ramo ndaha'éí oronhembotuvixase rei-vy. Anhetegwa voi ore nhe'ẽ. Ha'e ore mondo e'ỹ ha-py ndorohói ave. Nhandejáry réry-py voi orogwahẽ va'ekwe pende ha-py. Héry-py voi oromombe'u mbe'u va'ekwe peẽ-my inhe'ẽ.

14 Ore mondo e'ỹ ha-py ndorohói voi ore. Ha'e ore mondo va'ekwe peiko ha-py. Upéixagwi hemimbota-rupi Hesu Cristo rehegwa nhe'ẽ mombe'u-vy orogwahẽ va'ekwe upe-py. Ore ranhe voi va'ekwe oromombe'u hesegwa peẽ-my.

15 Oĩ ave ambue kwéry hesegwa nhe'ẽ omombe'u mbe'u va'e. Hembiapokwe-rehe ore noronhembotuvixa mo'ãi. “Xe remimombe'ukwe ohendu-gwi ojerovia-ma Hesu-rehe” ndoro'e mo'ãi hemiendukwe kwéry-rehe. Ore ae Hesu rehegwa nhe'ẽ ne'írã vyteri ohendu va'e ha-py meme oroho. Upéa orojapo-gwi peẽ ave pehendú oréhegwi hesegwa nhe'ẽ. Ha upéa-rehe oroha'arõ pejerovia porãve rãve hagwã-rehe. Upéa-rehe oroho jevy va'erã pende ha-py hetave tave hagwã Nhandejáry nhe'ẽ oromombe'u hagwã peẽ-my. Nhandejáry ore mondo ha-py ae mate ore oroho va'erã.

16 Peẽ-my oromombe'u heta rire oroho jevyta mombyryve. Mombyryve ryve tetã ambue mbue-py ore orohose jevy. Hesu rehegwa nhe'ẽ porã nohendú vyteri va'e ha-py oroho jevyta oromombe'u hagwã hesegwa nhe'ẽ. Upéixa ramo ndikatúi avave he'i ore-rehe “Hesu rehegwa nhe'ẽ oikwaa va'e-pe omombe'u jevy Paulo heta gwenduhare-rehe rei onhemomba'egwasu hagwã” ndikatúi he'i ore-rehe hikwái.

17 Nhandejáry nhe'ẽ kwatia-rehe oĩ va'e he'i: “Oime ramo onhemomba'egwasuse va'e, tonhemomba'egwasu Nhandejáry Hesu Cristo-rehe”*
he'i Nhandejáry nhe'ẽ kwatia-rehe oĩ va'e.

* 10:17 Jr 9.24

¹⁸ Nhanhemboete ramo, nhane rembiapo-rehe nhanhemomba'egwasu ramo, nhane akã-gwi rei ae nhanhemboete rei jaiko-vy. Ha “Hekoha porã-ma voi” he'i ramo katu nhande-rehe Nhandejáry, nhande rekoha porã-ma voi.

11

Paulo ndaha'éí gwĩ Nhandejáry nhe'ẽ omombe'u ra'anga va'e kwéry-rami

¹ Itavy va'e-rami voi para'e aiko peẽ-my anhemonhe'ẽ eterei-gwi. Ndapotoryvaséi jepe aipota peikwaa porãve xe reko-rehe.

² Ajepy'apy voi pende-rehe kwéry. Nhandejáry hakate'ỹ nhande-rehe ha-rami ave xe rakate'ỹ voi pende-rehe kwéry. Pende ru-rami ave ajepy'apy pende-rehe. Túvy gwajýry kunhataĩ ime e'ỹ va'e-rehe hakate'ỹ-vy, oiipe'a íxupe gwarã imerã. Upéixa ramo ha'e ae omerã gwembiahhyhu-pe anho ohayhu hagwã. Upéixa ave xe apogwereco xe raji-rami. Pene rembiayhurã aipe'a-ma peẽ-my héry va'e Cristo. Aipota eterei peha'arõ íxupe pende ky'a e'ỹ reheve. Upéa-gwi xe rakate'ỹ pende-rehe.

³ Pejerovia porã va'ekwe Cristo-rehe. Pende py'apyhy-ma Cristo. Pende py'apy gwive pegwata-ma va'ekwe indive. ãy ae ajepy'apy pende-rehe Cristo-gwi pene mbojere jevyse va'e-rehe. Oĩ-ma pene mbotavyse va'e, pene monhomongeta rei va'e pende py'apy-py ogwerova uka-vy pende resa Nhandejáry-gwi. Upéixa-gwi ajepy'apy-ma pende-rehe. Ouse va'erã pende resa rerova ukase jevy va'e pene mbotavyse va'erã. Ani penhembotavy

uka íxupe. Ani Eva amyri-rami penhembotavy uka teĩ íxupe. Eva oikwaa teĩ jepe va'ekwe. Onhembotavy uka joty va'ekwe onhemombói ou-vy va'e-pe. Gweko-rupima oity va'ekwe Eva-pe anhaygwasu. Ani penhembotavy uka avave-pe. Ani pejehesa rerova Hesu-gwi hese.*

⁴ Amombe'u porã-ma va'ekwe peẽ-my Hesu re-hegwa nhe'ẽ tee. Ha'e anho voi nhane resende tee-harã. Nhe'ẽ Marangatu tee va'e-rehe amombe'u porã-ma ave va'ekwe peẽ-my. Upe anhete nhe'ẽ pehendú va'ekwe jepe, perohory joty gwĩ arandu rehegwa nhe'ẽ ra'anga omombe'u va'e kwéry-pe. Ogwahẽ ramo pende ha-py, pehenduse voi hemimombe'u. Ha'e kwéry katu pene mbotavy jevy va'erã voi. Hesu aikwaa e'ỹ va'e rehegwa nhe'ẽ omombe'u ramo peẽ-my pejeapysaka teese voi hese. Nhe'ẽ Marangatu tee e'ỹ va'e aikwaa e'ỹ va'e rehegwa nhe'ẽ omombe'u ramo peẽ-my pejeapysaka teese ave hese. Pende rerovase jevy Cristo tee-gwi. Ha peẽ katu pembovy'ase íxupe kwéry. Niporã voi upe pende rekoha.*

⁵ “Ore katu Hesu remimbo'e hemimondo tee va'e” he'i mo'ã ójehe peẽ-my. “Ore ramigwa ndaipóri oikwaa va'e” he'i mo'ã ave peẽ-my onhembotuvixase-vy. Xe ae katu nda'éiry upeixagwa. Nanhembotuvixaséi ramo jepe ndaha'éí hekoha porãve va'e xéhegwi ha'e kwéry. Ha peẽ katu Hesu rembigwái e'ỹ-rehe pejeroviaseve.

⁶ “Inhe'ẽ ngatu porãve va'e-rami nomombe'úi nhande-vy Paulo” peje para'e xe-rehe. Naxe nhe'ẽ

* **11:3** Gn 3.4-13 * **11:4** Mt 7.15; Rm 16.17; Gl 1.8; Ef 5.6-7; Cl 2.8; 2 Pe 2.1-2; 1 Jo 4.1

ngatu kwaái ramo jepe ndaijapýi voi xe remimombe'urã. Aikwaa porãve rãve xe nhe'ërã. Anhetegwa mate voi xe remimombe'u. Hesu Cristo rehegwa aikwaa porã tee voi xe. Upéa ahexa uka meme va'ekwe peẽ-my. Hesu rehegwa nhe'ẽ amosarambi va'ekwe amombe'u-vy peẽ-my.

⁷ Ndaxe reko johu porãi voi nipo araka'e. Hepy e'ỹ reheve voi amombe'u va'ekwe peẽ-my Nhan-dejáry nhe'ẽ. “Hembigwaa tee ramo ra'e hepy-rehe mante ra'e oporomo'arandu arã ra'e” peje rei nipo ra'e xe-rehe ndaxe reko johu porãi-vy. Apohexakwaa rei-gwi ae aiko va'ekwe pene pa'ũ-rupi amombe'u mbe'u peẽ-my Hesu Cristo rehegwa nhe'ẽ. Upéa-rehe anhemomirive va'ekwe peẽ-my pejeroviave hagwã Hesu Cristo-rehe peiko porã hagwã indive. Upe xe rembiapo porãkwe-rehe “Hembiapo vai” peje rei joty xe-rehe ra'e. Ndapejohu porãiry nipo ra'e xe reko.

⁸ Amombe'u jave va'ekwe peẽ-my Hesu rehegwa nhe'ẽ, tetã ambue-gwi Hesu reroviaha ombou va'ekwe xe-vy xe mba'e repyrã. Mombyry jepe aiko ramo íxugwi kwéry íxupe amba'apo va'e-rami xe rereko ha'e kwéry. Upéixa oroiko va'ekwe pehendu porã hagwã Hesu rehegwa nhe'ẽ.

⁹ Pene pa'ũ-rupi aime ramo va'ekwe xe mba'e repyrã ndarekói jepe pendéhegwigwa-rehe ndajeruréi joty va'ekwe peẽ-my. Upéixa aikotevẽ jepe aĩ-vy va'ekwe jave ou-ma Macedônia yv-gwi Hesu reroviaha va'ekwe. Ome'ẽmba xe-vy xe remikotevẽ repyrã. Peẽ-my ndajeruréiry voi va'ekwe xe remikotevẽ. Mba'eve-rehe voi katu ndajerure mo'ãi ave peẽ-my pono peẽ-my ipohýi xe remikotevẽ repyrã-rehe.

10 Acaia yvy jerekwe-rupi aiko ramo hepyrã nda'éiry joty aiko-vy Hesu rehegwa nhe'ẽ mombe'u-vy. Anhete voi upe xe nhe'ẽ. Hesu-rehe ajerovia-gwi naxe nhe'ẽ apúi va'e voi xe.

11 “Ma'erã-gwi gwemimombe'u repyrã-rehe no-porandúiry” peje araka'e peporandu-vy araka'e xe-rehe. “Nanhande rayhúi-gwi para'e nopenái nhande-rehe oporandu hagwã nhande-vy opi-rapirerã-rehe” peje nipo araka'e xe-rehe. Ma'erã-gwi upéixa peje araka'e xe-rehe? Xe katu apohayhu voi. Tupã Nhandejáry oikwaa voi xe apohayhuha.

12 Oĩ gwĩ “Paulo reko-rami ave xe reko porã” he'i ra'anga rei va'e ójehe. Xe katu hepyrã e'ỹ-rehe amombe'u Hesu rehegwa nhe'ẽ. Ha'e kwéry ae katu hepyrã-rehe mante omombe'u ra'anga anga rei oiko-vy. Upéixa-gwi “Paulo reko-rami ave xe reko” he'i mo'ã ójehe. Ha'e gwekoha ombojojase mo'ã oiko-vy xe rekoha-rehe ha xe katu xe remimombe'ukwe repy-rehe ndajeruréi peẽ-my.

13 Nhandejáry remimondo tee-rami ojehexa ukase mo'ã hikwái. Onhemboheko porã ra'anga mo'ã oiko-vy. “Cristo réry-py oromombe'u inhe'ẽ” he'i rei rei ójehe ijapu-vy. Oporombotavy va'e voi ha'e kwéry oiko-vy.

14 Upéixa voi anhaywasu Satanás ave oiko. Oporohoko a'ã kwaa ou-vy. Nhandejáry rembigwái yváy pygwa tee ramo mo'ã ojehexa uka ou-vy. Onhembohesakã a'ã anhaywasu. “Nhandejáry rembigwái tee voi nipo xe mo'arandu ra'e” nhane mbo'e ukase voi ójehe.

15 Ha'e-rami ave inharandu-rupi oiko va'e

oporohoko a'ã kwaa voi. Heko porã va'e-rami ojehexa uka nhande-vy. Nhane mbotavyse-gwi omombe'u ra'anga anga rei Nhandejáry nhe'ẽ nhande-vy. Opa-ma ramo ko yvy hembiapo apokwe-rehe ombohasa asy va'erã íxupe kwéry Nhandejáry.

16 Xe Paulo ha'e jevy-ta peẽ-my. Ani xe rereko teĩ itavy rei va'e-rami. Oĩ ramo jepe “Itavy rei ko Paulo” he'i va'e xe-rehe, tojeapysaka katu xe nhe'ẽ-rehe. Gwĩ Nhandejáry nhe'ẽ omombe'u ra'anga va'e kwéry onhembotuvixa hagwe-rami, xe ave anhembotuvixa-ta peẽ-my. Itavy va'e-rami jevy anhemombe'u-ta peẽ-my.

17 Nhandejáry nde'íry jepe xe-vy aipo ha'e hagwã peẽ-my anhemombe'u-ta itavy va'e-rami. Upéixa anhemombe'u jepe xe reko porã-rehe mate joty aikwaa uka va'erã kuri peẽ-my.

18 Oĩ heta va'e ojéhegwi rei onhembotuvixa ukase peẽ-my. Xe ave anhemboetese va'e-rami aiko-ta kuri ave peẽ-my.

19 “Nhane arandu porã ra'e” peje rei pendéjehe. Pene arandu porã ramo ma'erã po pemogwahẽ porã upe oakã-gwi rei inharandu va'e pene mbotavyha kwéry?

20 Pende-rehe omanda rei va'e-rehe pejerovia tee ra'e. Gwembigwái ramo pende rereko rei ramo jepe pemboete joty ra'e íxupe. Pene rembiporu oipe'a rei pendéhegwi ramo jepe, pene mboporiahu ramo jepe pemboete joty ra'e íxupe. Pene mbotavy ramo jepe, pene momirĩ ramo jepe onhembotuvixa ete-vy peẽ-my, pende rova pete ramo jepe pemboete joty ra'e íxupe. “Xe arandu

voi” peje rei joty pendéjehe.

21 “Ndaipy'agwasúi Paulo” peje ra'e xe-rehe. Peje porã voi. Néi. Ndaxe py'agwasúi apogw-ereko asy hagwã. Gwĩ onhembotuvixa rei va'e ipy'agwasu he'i hagwã “Kóxa aiko-gwi xe reko porã”. Upe va'e reko porã-gwi xe ae xe reko porãve katu. Xe ave, xe Paulo, itavy va'e reko vérami aiporu-ta peẽ-my. Anhembopy'agwasu xe reko porãha amombe'u hagwã peẽ-my.

22 “Xe rugwy re'ýi voi hebreu kwéry. Hebreu tee va'e voi ko xe” he'i ójehe upe Hesu remimondo ra'anga va'e kwéry pene mboa'e'ỹ uka hagwã rei xe-rehe. Xe katu hebreu tee ave xe. “Myamyri Israel remiarirõ Nhandejáry rembiporavokwe voi ko xe” upéixa ave ha'e kwéry he'i ave ójehe. Upéixa ave xe. “Abraão amyri xe ramoigwasu tee voi” he'i ave ójehe onhemomba'egwasu rei-vy. Xe ave, xe ramoigwasu tee Abraão amyri ave xe.

23 “Ore Hesu rembigwái” he'i onhemombe'u mo'ã penhemboa'e'ỹ uka hagwã xe-rehe. Xe hembigwái porãve voi íxugwi kwéry. Amba'apo porãve íxugwi kwéry xe. Itavy va'e vérami tanhemombe'u jevy peẽ-my xejehegwigwa. Hesu-rehe ija'e'ỹ va'e ogwereco asy meme Hesu nhe'ẽ mombe'uhaty kwéry-pe. Upéixa-gwi xe-vy ave xe rereko asy. Xe rereko asyve syve upe pene mbo'e a'ã a'ã rei va'e kwéry-gwi. Xe moĩ moĩ va'ekwe preso. Hetave xe moĩ preso íxugwi kwéry. Ha hetave va'ekwe xe nupã ave. Xe nupã nupã meme voi va'ekwe. Haimete mete xe juka ave va'ekwe. Ahasa asyve voi íxugwi kwéry.

24 Hesu rehegwa nhe'ẽ amombe'u mbe'u-gwi

va'ekwe xe nupã uka vakapi ojepogwã va'ekwe-py. Cinco vése xe nupã uka upéixa judeu kwéry mburuvixa va'e. Xe nupã jave, xe nupã jevy jevy. Trinta e nove vése peve xe nupã jevy jevy voi va'ekwe.

²⁵ Mbohapykwe jevy xe nupã va'ekwe yvyra-py Roma yvy pygwa kwéry. Oĩ ave ojogweroaty voi va'ekwe xe-rehe xe api api-vy ita-py. Mbohapykwe onheapymĩ pymĩ va'ekwe xe ryru kanoagwasu ygwasu mbyte-rupi ahasa mo'ã ramo. Ygwasu mbyte-py rei ajepyhy rei va'ekwe aĩ-vy. Xe ryru kanoagwasu ho'ypy-ma ramo ygwasu mbyte-py rei apyta va'ekwe aĩ-vy. Peteĩ áry pyhare peve aĩ va'ekwe upe-py amano hagwã mo'ã.*

²⁶ Hesu rehegwa nhe'ẽ amombe'u hagwã agwata puku puku meme voi aiko-vy. Upéixa-gwi heta-ma xe jukaharãgwe-gwi aha jepe jepe aiko-vy. Ysryrupi agwata jave haimete xe juka va'ekwe. Mondaha oiko va'e haimete ave xe juka va'ekwe. Xe ra'arõ porã va'ekwe xe re'ýi kwéry judeu kwéry xe juka hagwã mo'ã. Judeu kwéry e'ỹ va'e gwive xe jukase mo'ã. Tetã-rupi agwata ramo, tekваты e'ỹ-rupi ahasa ramo, yugwarusu rovái-rehe ahasa ramo heta jevy ahasa asy haimete amano hagwã mo'ã. Hesu rerovia ra'angaha xe rereko asy meme. ãy peve xe rereko asy. Hesu rehegwa nhe'ẽ amombe'u-gwi xe rereko asy meme joty voi.*

²⁷ Tetã tetã-rupi amombe'u hagwã Hesu re-hegwa nhe'ẽ aha meme. Aha jave amba'apo aha-

* **11:25** At 16.22; 14.19 * **11:26** At 9.23; 14.5

vy. Xe rembiapo eterei-gwi xe mokane'õ ne'õ. Heta ndakéiry. Heta ave xe vare'a va'ekwe aha-vy. Xe y'uhéi jepe va'ekwe aha joty. Akaru e'ỹ e'ỹ reheve aha ave va'ekwe. Peteĩmi ao reheve aha va'ekwe.*

28 Hesu reroviaha kwéry opa rupigwa-rehe ajepy'apy aiko-vy va'ekwe, ãy peve. “Oiko porã para'e tapa ndoiko porã Hesu ndive” ha'e voi aiko-vy.

29 Oĩ ramo oiko porã hagwã-rehe ikangy va'e iyyke-rehe aĩse aipytygwõ hagwã íxupe. Oĩ ramo íxupe oity ramo gweko-rupi hekoha vai va'e, avy'are'ỹ-ma voi hese ajepy'apy-vy.

30 Nanhembotuvixaséi teĩ jepe, tekotevẽ ramo, anhembotuvixa va'erã peẽ-my. Xe mbaraete tee e'ỹ rehegwa mate ae tanhemombe'u peẽ-my anhembotuvixa-vy.

31 Ndaxe apúi peẽ-my. Nhandejáry Hesu Cristo Ru, upe onhemboete opa e'ỹ reheve va'e, oikwaa nda xe apúi va'e voi ko xe.

32-33 Aime ramo va'ekwe Damasco tetã-my xe pyhy ukase mo'ã va'ekwe mburuvixa. Aretas mburuvixave réry-py oiko pe mburuvixa upe-py. Tetã jere jokoha-rupi omoĩ heta soldado xe pyhy uka hagwã mo'ã. Xe irũ kwéry xe re-sende joty. Ajakagwasu-py xe moĩ xe monhemi-vy. Okẽ'i-rupi xe mosẽ va'ekwe. Xe mbogwey xe reraha-vy xe pyhyharãgwe-gwi, aha jepe joty íxugwi kwéry. Upéixa-gwi Damasco tetã mygwa mburuvixagwasu xe pyhy uka mo'ã va'ekwe.*

* 11:27 1 Co 4.11-13; 2 Co 4.8-10; 6.4-5 * 11:32-33 At 9.23-25

12

Nhandejáry ojehexa uka va'ekwe Paulo-pe ikéry-py e'ỹ va'ekwe

¹ Naiporãi nhandembotuvixase rei ramo jepe, tanhemombe'u xe reko porã-rehe peẽ-my. Jahexa e'ỹ va'e xe kéry-py e'ỹ ahexa va'ekwe. Upéa-rehe amombe'u-ta peẽ-my. Xe-vy voi va'ekwe ojehexa uka porã Nhandejáry ohendu uka porã ave xe-vy onhe'ẽ va'ekwe. Upe xe voi aikwaa va'e-rehe amombe'u-ta peẽ-my peikwaa porãve hagwã peẽ.

² Yma va'ekwe Cristo-rehe ajerovia rire xe reko nandi jepe Nhandejáry xe rerojeupi rei xe reraha-vy gwenda-py. Yváy mbohapyha peve gwenda iporã ete va'e-py xe renogwahẽ va'ekwe xe reraha-vy. Ojapo-ma quatorze ro'y xe reraha hagwe. Ndaikwaái xe rete reheve para'e xe rete e'ỹ reheve para'e xe reraha-ma va'ekwe oha-py. Nhandejáry ae katu oikwaa.

³ Aikwaa joty xe reraha hagwe. Xe rerojeupi va'ekwe xe reraha-vy. Xe reko nandi reheve tapa xe rete e'ỹ reheve ndaikwaa porã. Nhandejáry ae oikwaa.

⁴ Upe-py yváy-py ahendu nhe'ẽ porã eterei. Ndikatúiry nhande yvy pygwa nhamombe'u jevy upéa nhe'ẽ. Iporã eterei-gwi nhande ndajaiporu kwaái upéa nhe'ẽ.

⁵ Upe xe reko iporã eterei hagwe-rehe anhemomba'egwasuse ramo ra'e iporã arã ra'e. Xe reko porã-rehe ajehexa ukase porã ramo ra'e anhemomba'egwasu va'erã ra'e peẽ-my. Xéjehe katu nanhemomba'egwasuséiry. Xe mbaraete e'ỹ re-hegwa nhe'ẽ mante aikwaa uka va'erã peẽ-my.

6 “Cristo reko-rupi aiko porã” ha'e ramo ra'e hupigwa-rupi voi amombe'u arã ra'e jepe xéjehe, naxe arandu porãi arã ra'e joty upéixa anhemomba'egwasu ramo ra'e. Iporãve namombe'úiry peẽ-my. Xe reko peikwaa-ma voi. Xe remimombe'u peikwaa-ma ave. Ko'ánga xe rereko porãve hagwã ndajekwaa ukaséi peẽ-my. Iporãve akirirĩ tee aiko-vy.

7 “Iporã eterei va'e avave ndohexái va'e xe ae ahexa-ma” niporãi amombe'u anhemomba'egwasu-vy. Upéa-gwi Nhandejáry omoĩ va'ekwe xe-rehe ju ramigwa xe mbohasa asy hagwã. Nhande rete kutu kutuha vérami, anhaygwasu rembigwái ramigwa Nhandejáry ombou xe-vy. Pono anhemomba'egwasu upéa omoĩ xe-rehe.

8 “Ko xe mbohasa asyha eipe'a emboyke xéhegwi” ha'e va'ekwe Nhandejáry-pe ajerure-vy. Mbohapy jevy ajerure va'ekwe oipe'apa hagwã mo'ã xéhegwi.

9 Ha ndoipe'a mo'ãi voi va'ekwe xéhegwi. “Oroporiahuvereco reko-ta, oromombaraete meme va'erã ereikotevẽ jave” he'i va'ekwe xe-vy. “Naimbaraetéi va'e-pe amombaraete porã tee joty” he'i va'ekwe xe-vy. Xe mombaraete hagwã he'i ramo xe-vy xe mbovy'a. ãy peve naxe mbaraetéi ramo jave avy'a. Aipota Cristo pu'aka ojehexa uka xe-rehe xe mombaraete jevy hagwã.

10 Naxe mbaraetéi ramo jepe avy'a joty aiko-vy. Xe-rehe ija'e'ỹ va'e onhe'ê rei rei ramo jepe xe-rehe, aikotevẽ eterei ramo jepe, Hesu-rehe ojerovia e'ỹ va'e xe rereko asy ramo jepe, Cristo rape-rupi aiko-gwi anhemboasy ramo jepe, avy'a

joty aiko xe. Naxe mbaraetói jave Nhandejáry ae xe mombaraete jevy.

Corinto tetã mygwa Hesu-rehe ojerovia va'e-rehe Paulo ojepy'apy

¹¹ Itavy va'e vérami voi anhemomba'egwasu kuri ahai-vy. Pende-rehe ha-py voi itavy va'e vérami anhe'ẽ porã porã xéjehe. Peẽ napepenáiry xe-rehe. Nhandejáry remimondo a'ã a'ã-rehe mate pepena peiko-vy. Mbava'e-py tipo ha'e kwéry hembiaapo porãve xéhegwi? Mba'eve-py. Xe xe rembiaapo porãve meme íxugwi kwéry. Xe reko mirĩ jave jepe, xe xe rekoha porã teeve íxugwi kwéry.

¹² Aime jave va'ekwe pene pa'ũ-my ohexa uka peẽ-my opu'aka teha Nhandejáry. Hemimbo'e hemimondo tee aiko-gwi amombe'u jave va'ekwe inhe'ẽ ha'e ojehexa uka va'ekwe hexapyrã-rupi peẽ-my. Gwembiaapo porã ojapo Nhandejáry. Nhane rembiexa e'ỹ va'e ojapo meme ave hes-egwa nhe'ẽ amombe'u jave va'ekwe peẽ-my. Xe hemimbou tee ajekwaa meme-ma va'ekwe pene pa'ũ-my.

¹³ Tetã tetã-rupi Hesu réry-py onhomboaty aty va'e-pe areko va'ekwe-rami apogwereco ave va'ekwe. Peteĩ mba'emi mate ndajapói ndapogwerekói peteĩxa tetã ambue pygwa ndive. Upe pygwa kwéry ome'ẽ meme va'ekwe xe-vy ãy peve xe remikotevẽ. Ha peẽ katu mba'eve napeme'ẽiry xe-vy. Ndajeruréi va'ekwe peẽ-my xe remikotevẽ-rehe. Upéa-rehe “Hembiaapo vai nhande-vy Paulo” peje rei nipo ra'e xe-rehe. Aipo ramo ajerure kuri peẽ-my xe poriahuvereko rei hagwã. Peẽ-my pende rereco asy va'e-rami

apogwereko-ma ramo ra'e, xe poriahuvereko rei va'e-rami joty taxe moingo mani, ha'e-ta peẽ-my.

14 Mokõï jevy aha va'ekwe pende ha-py apopohu-vy. Ko'ãy ahase jevy pende ha-py. Aiko hagwe-rami aiko hagwã pende ha-rupi jevy. Naporandu mo'ãi peẽ-my xe rekotevẽ-rehe. Ndaha'úi pene mba'e-rehe apena-gwi ahase pende ha-rupi. Aipota ae peẽ xe rerovia nhande joja porã hagwã onhondive. Mitãygwe nome'úi omongakwaahare-pe mba'eve hemikotevẽ. Túvy ae ome'ẽ me'ẽ hemikotevẽ gwa'y kwéry-pe gwajy kwéry-pe ave. Ha xe katu pende ru-rami aiko peẽ-my. Apombojerovia va'ekwe Hesu-rehe. Xe ra'y kwéry, xe raji kwéry-rami peiko xe-vy.

15 Upéa-rehe xe py'a gwive apopytygwõse aiko-vy. Opa xe mba'e kwéry ame'ẽ va'erã pende-rehe ha-py. Amano hagwã-rami ã arã ave peiko porã tee hagwã Cristo reko-rupi. Ha peẽ nipo naxe rayhu porãï voi ra'e apohayhu eterei-gwi.

16 “Upéixa voi Paulo” peje para'e. “Gwemikotevẽ-rehe ndojerurúi jepe nhane mbotavy rei nipo ra'e” peje mo'ã nipo ra'e xe-rehe.

17 Mba'eixagwa pa xe apombotavy va'e? Xe irũ amondo ramo pende ha-py apombotavy tipo? Nahániry. Xe aporombotavy e'ỹ va'e voi xe.

18 Ajerure rure va'ekwe Tito-pe oho hagwã va'ekwe pende ha-py. Peteĩ nhande re'úi Cristo-rehe ojerovia va'e ave amondo ave Tito ndive oho hagwã va'ekwe pende ha-py. Pene mbotavy para'e Tito? Napene mbotavúi mba'eve-rehe upe

xe remimondo kwéry. Peteĩxa oroiko indive. Peteĩxa ore py'a. Ore reko porã tee va'e voi ore. Oporombotavy e'ỹ va'e voi ore.

¹⁹ “Ojehexa uka porãse jevy nhande-vy Paulo” are-ma peje rei araka'e xe-rehe. Ndaha'etí upéa-rehe anhemonhe'ẽ peẽ-my. Nhandejáry oikwaa Cristo réry-py ae anhemonhe'ẽ peẽ-my. Peẽ xe rembihayhu kwéry voi. Apopytygwõha ramo xe aiko peẽ-my.

²⁰ Ajepy'apy voi pende-rehe. Agwahẽ ramo pende ha-py ndajohu porãi arã voi para'e pende rekoha, Nhandejáry rape-rehe ndapeiko porãigwi. Ha peẽ ave ndapejohu porãi arã para'e ave xe rekoha, apogwereco asy va'e-rami, apogwereco ramo. Upe va'e-rehe ajepy'apy pende-rehe. Oĩ para'e pene pa'ũ-my onhonhe'ẽ mbojevuy jevy oiko va'e. Oĩ ave para'e gwapixa oiko porãha ndojohu porãi va'e ave. Oĩ ave para'e onhemoyrõ rei rei va'e ojóupe. Oĩ ave para'e ojéupe gwarã anho rei oipota va'e. Oĩ ave para'e ndoiko porãi va'e gwapixa ndive. Oĩ ave para'e onhe'ẽ rei va'e gwapixa-rehe. Oĩ ave para'e onhembotuvixase rei va'e. Peteĩxa voi nipo ra'e ndapeikovéi ra'e pende rapixa kwéry ndive. Pende reko porã e'ỹ ajohu ramo pende-rehe amboasy va'erã pende rekoha. Anhemonhe'ẽ pohýi arã peẽ-my. Pende rekoha vai-rehe anhemonhe'ẽ ramo pemboasy ave arã.

²¹ Ajepy'apy pende rekoha-rehe, xe re'ýi kwéry. Agwahẽ ramo pende ha-py anhemboasy va'erã para'e pende reko vaikwe-rehe. Nhandejáry xe motĩ arã voi pene pa'ũ-my aime jave napehendu porãigwi xe remimombe'ukwe perova hagwã pende rekoha vaikwe peiko porã hagwã indive.

Gwĩ onhemboasy e'ỹ va'e gwembiapo vaikwe-rehe xe monhemboasy arã ave. Oĩ nipo heta pene pa'ũ mygwa gwembiapo vaikwe-rehe onhemboasy e'ỹ va'e ra'e. Teko vai-rupi oiko jepe, menda'ỹ-rehe ojogwereko jepe, inhakã vai jepe, nonhemboasýiry joty okwa-vy. Nogwenotĩry joty gwekoha-gwi ndogwerováí gwekoha vaikwe. Upéa-rehe atĩ va'erã Nhandejáry-gwi pendehegwi ave atĩ va'erã, pehendú rei-gwi xe remimombe'ukwe.

13

Agwahẽ ramo pende ha-py apomonhe'ẽ va'erã pene rembiapo vaikwe-rehe

¹ Agwahẽ-tama pende ha-py. Mokõi jevy agwahẽ va'ekwe upe-py. Aha jevy ramo amombohapy-ma va'erã xe ho hagwe pende ha-py. Agwahẽ ramo upe-py apomonhe'ẽ va'erã pene rembiapo vaikwe-rehe. “Hembiapo vai-ma upe va'e” omombe'u ramo xe-vy mokõi, mbohapy-ma imombe'uháry arovia-ma va'erã areko asy-ma hagwã upe hembiapo vai va'e-pe.

² Aime jave upe-py mokõiha hatã-ma voi va'ekwe xe anhemonhe'ẽ va'ekwe hembiapo vai va'ety-pe, ambue kwéry-pe ave anhemonhe'ẽ va'ekwe. Ko'ánga katu mombyry aime ramo jepe ha'e jevy-ta xe: Ndaiporiahuvareko mo'ãiry avave-pe ajohu ramo hembiapo vaikwe hese kwéry, areko asy-ta voi íxupe kwéry.

³ Oĩ ra'e gwĩ “Tojehexa uka porã katu nhande-vy Cristo Paulo omombe'u ramo” he'i rei ra'e xe-rehe. Pehexase para'e Cristo pu'akaha anhemonhe'ẽ ramo peẽ-my. Agwahẽ jevy ramo peikwaa voi arã

“Paulo Cristo remimondo va'e voi” peje hagwã xe-rehe. Ohexa uka marangatu ete voi Cristo pene pa'ũ-my imbaraeteha.

⁴ Ha'e ae yma va'ekwe okurusugwasu-rehe omano ramo ndaipu'akái vérami ójehe. ãy ae katu Nhandejáry pu'akaha-rupi oikove jevy-ma. Ore ave Cristo ndive peteĩxa oroiko-gwi heko-rami oroiko. Ore rete kangy hete-rami ave. Nhandejáry pu'akaha-rupi ae ore mombaraete jevy, Cristo reko-rami ave oroikove hagwã.

⁵ Peẽ katu, peteĩ teĩ penhemongeta katu pende py'apy-py peikwaa porã hagwã pende jeroviaha-rehe. “Ajerovia rei para'e ajerovia porã-ma para'e Hesu Cristo-rehe” peje ae katu pendéjehe penhemongeta-vy pende py'a ndive. Peẽ ae peikwaa pende py'apóry. Pejerovia tee ramo Hesu-rehe, inhe'ẽ marangatu onhemoĩ pende py'apy-py pende py'apóry kwaaha pejerovia teemaha hese peikwaa hagwã. Ha ndapejerovia teíi ramo hese nomoĩry. Penhemongeta katu pende py'apy-py peikwaa porã hagwã pende jeroviaha-rehe.

⁶ Aipota voi peikwaa porã ore rekoha ore-rehe peje hagwã “Õi ave nipo ra'e Paulo py'apy-py ipy'apóry kwaaha ave” peje hagwã xe-rehe. Aipota voi peikwaa porã upe va'e.

⁷ Orombojeupi ore nhe'ẽ Nhandejáry-pe pende reko porãrã-rehe: “Enhangareko porã Corinto pygwa kwéry-rehe ponove ojejavy” oro'e pende reko porãrã-rehe orojerure-vy Nhandejáry-pe. Upéixa ajerure ramo íxupe ndaha'éiry xe rereko porã hagwã-rehe. Pende reko porãrã-rehe ae xe ajerure. Ndaha'éi ave he'i hagwã pende rexaháry:

“Paulo renduhare oikwaa porã nipo Cristo rape rehegwa nhe'ẽ. Omombe'u porã nipo ra'e Paulo” nde'i ukaséi avave-pe. Pende reko porãrã Cristo reko-rami hagwã-rehe mate ajerure Nhandejáry-pe pende-rehe. Oĩ ramo jepe ore momba'e rei rei va'e, xe ae katu aipota pende reko porã meme ae joty peiko-vy.

⁸ Anhetegwa va'e meme amombe'u-ta. Ajehexa uka porãse-vy rei, ndikatúi xe apu. Anhetegwa va'e ndikatúi xe amboyke.

⁹ Upéa-gwi pene mbaraete ramo Hesu-rehe pejerovia tee-gwi orovy'a-ma va'erã pende-rehe kwéry. Nore mbaraetói ramo jepe orovy'a arã joty pende-rehe. Orojerure rure Nhandejáry-pe pene mombaraeteve teve hagwã peiko hagwã heko tee-rupí.

¹⁰ Upe va'e-rehe ahai peẽ-my kwatia. Agwahẽ e'ỹ mboyve anhemonhe'ẽ teese peẽ-my arova uka hagwã pende reko peẽ-my. Upéixa ramo ndapogwereco asýi va'erã pende ha-py aime jave. Nhandejáry réry-py inhe'ẽ mombe'uha ramo aiko peẽ-my. Ndaha'úi anhemonhe'ẽ asysegwi rei aiko upéixa peẽ-my. Pene pytygwõ hagwã peikwaa porãve hagwã inhe'ẽ aiko peẽ-my inhe'ẽ mombe'u-vy.

Paulo omondo omandu'aha

¹¹ Opa-tama xe nhe'ẽ ahaise va'e. Mixĩve mate ahai-ta peẽ-my xe re'úi kwéry. Tapeiko katu Cristo reko tee-rupí. Tapehendu porã katu xe remimombe'ukwe. Tapeiko peteixa onhondive. Pende py'agwapy reheve tapeiko onhondive. Upéixa peiko ramo Nhandejáry oĩ arã pene ndive. Ha'e

nhande rayhuha, nhane mbopy'agwapy va'e voi ave.

¹² Pejotopa ramo, penhoanhuvã nhuvã pejoyahy-hupa rei-vy.

Hesu reroviaha ko'a pygwa omandu'aha omondo uka-ta kwatia peẽ-my.

¹³⁻¹⁴ Nhandejáry Hesu Cristo tapende rovasa porã katu pende rexakwaa rei-vy. Tapene mandu'a meme katu Tupã Nhandejáry pende rayhuha-rehe. Tapene moirũ irũ katu Nhe'ẽ Marangatu tee va'e.

Nhandejáry Nhe'ẽ
New Testament in Kaiwá (BR:kgk:Kaiwá)

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaiwá

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaiwá

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
7ba4d793-0e4f-5efd-8f91-509f2a6d9f6a